

Wszyscy przyszli, by powiedzieć:
„kochamy Ukrainę” »10

Lato z DKP: edukacja po polsku
w atrakcyjnej formie »14-15

Kleszcze w okręgu wileńskim »16-17

Litwa jeździ starymi autami, taniej »19

Bałtyk stał się morzem NATO. Historyczny szczyt przyniósł przełom

Fot. Dainius Labutis, ELTA

Dla Litwy miniony szczyt NATO jest szczytem historycznym przede wszystkim ze względu na zielone światło dla Szwecji — uważa politolog Mariusz Antonowicz. W przypadku Ukrainy sytuacja była do przewidzenia. »6-7

Są już pierwsze wyniki egzaminów maturalnych »8-9

Szaleństwo inflacji opadło, ale ceny wciąż straszą »18

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

Birbinių g. 4a, 02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel./fax 260 84 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwilenski.lt).

Zastępcy red. naczelny:
Brygita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwilenski.lt)
Apolinary Klonowski (ds. online)
(a.klonowski@kurierwilenski.lt)

Sekretarz redakcji:
Liucija Stankevičiūtė
(l.stankeviciute@kurierwilenski.lt)

Dziennikarze: Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik, Justyna
Giedrojc, Rajmund Klonowski, Ilona
Lewandowska, Anna Pieszko, Antoni
Radczenko, Witold Janczyz,
Marian Paluszkiwicz — fotoreporter

Dział Promocji: Andrzej Podworski —
prenumerata (tel. 260 84 44, kolport@
kurierwilenski.lt), Jolanta Balkiewicz —
reklama (tel. 260 84 44,
reklama@kurierwilenski.lt).

Wydawca: VšĮ „Kurier Wilenski“
Druk: VšĮ „Vilnijos žodis“

Nakład: 3000 egz.

*Materiałów niezamówionych redakcja nie
zwraca. Zastrzeżenie o prawie
do skracania i adiacji tekstów.
Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.
Opinie Czytelników zawarte w ich listach
nie zawsze są zbiedzne z opinią redakcji.*

Redaktor dżurny: Alicja Klonowska,
Apolinary Klonowski

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIJSZOŚCI
NARODOWYCH

Fundacja
**POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE**
im. Jana Olszewskiego

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu Polonia i Polacy
za Granicą 2023.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów
i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”
im. Jana Olszewskiego.

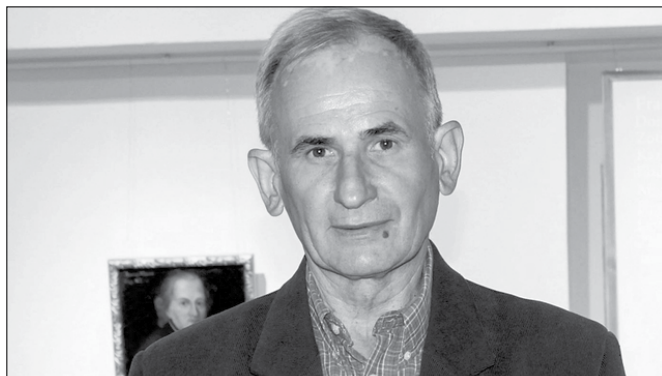
Kochał Wilno całym swym sercem. Pamięci Władysława Strutyńskiego

Jakże trudno pisać te słowa: odszedł do domu Ojca Władysław Strutyński. Wilnianin, kochający Wilno ogromem swego serca, tak jak nikt chyba nie kochał miasta, które nawet nie jest jego rodzinnym miastem. Urodził się w Lidzbarku Warmińskim, ale Wilno było Mu zawsze na pierwszym miejscu. I wszystko, co w Wilnie się działo polskiego, było Mu bliskie. Nie tylko w słowach, ale przede wszystkim w działalności. Bo chciał te wileńskie cuda pokazać na Warmii, gdzie tak wielu się zatrzymało w wędrówce powojennej z Wileńszczyzny.

To Władek był tym działaczem kultury na Warmii, który w dalekim 1989 r. przybył razem z dyrektorką Domu Kultury w Lidzbarku Danutą Gdańską do redakcji dziennika „Czerwony Sztandar” z nieoczekiwaną propozycją: „Bardzo prosimy pomóc nam lidzbarczanom zorganizować święto Kaziuka Wileńskiego, takiego, jaki się organizuje w Wilnie”. Wiedział o tym święcie, bo jego rodzice pochodzili ze Święcian.

Redakcja przyjęła to zaproszenie i w marcu 1990 r. już jako „Kurier Wileński” wyruszyliśmy do Lidzbarka Warmińskiego z całym ekwipunkiem piękna, jaki bywa na takim święcie. Jakże się cieszył, wzruszał do łez, gdy słyszał piosenki z Wilna przywiezione, mowę wileńską, widział palmy wileńskie i serca lukrowane...

Mijał czas i każdego roku od 35 lat jesteśmy na Warmii i Mazurach — na

■ Władysław Strutyński Fot. muzeum.olsztyn.pl

święcie, które rozpoczął nasz kochany Władek. A była to nie pierwsza impreza Wilnem pisana.

Dominik Kuziniewicz, czyli znany ze sceny jako Wincuk z Pustaszyszek, uważa Władysława za swego scenicznego ojca chrzestnego. Jeszcze przed Kaziukami zaprosił On Teatr Polski z Wilna pod kierownictwem w tamtych latach Ireny Rymowicz (dziś kierownik Irena Litwinowicz) ze spektaklem „Zagłoba Swatem”. Wileńscy artyści wystąpili wówczas w sześciu miejscowościach Warmii. A Wincuk Bałbatunszczyk był częstym gościem w Radiu Olsztyn, gdzie czytał mowę wileńską opowiadania Stanisława Belikowicza.

Można wiele wymienić pięknych spraw, związanych z Wilnem, które zawdzięczamy Władysławowi Strutyńskiemu. A przecież była jeszcze praca zawodowa, również związana z kulturą, szczególnie z muzealnictwem, praca naukowa,

praca społeczna, był m.in. członkiem Rady Krajowej Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” i corocznym widzom Kaziuków, oglądającym wi-

leńskie występy z ogromnym wzruszeniem.

Za działalność na rzecz polskiego dziedzictwa kulturowego oraz środowisk polonijnych decyzją prezydenta Andrzeja Dudy otrzymał Srebrny Krzyż Zasługi w roku 2021.

Władysław Strutyński był też inicjatorem ufundowania sztandaru „Kuriera Wileńskiego”. od poszczególnych miast województwa warmińsko-mazurskiego. Sztandar został wręczony redakcji podczas obchodów 50-lecia dziennika i poświęcony w kościele św. Teresy. Do dzisiaj jest relikwią redakcji.

Nasz Władek, szanowany i kochany przez tych, którzy Go znali odszedł po ciężkiej chorobie. Podzielamy z rodziną ból utraty. Nie zapomnimy Go przez długie lata. Niech Go okryje swym łaskami Matka Boska Ostrobramska, którą tak kochał.

**Krystyna Adamowicz,
w imieniu ekipy wilanian, którzy co roku przywożą swym rodakom święto z ich stron ojczy-
stych, Teatru Polskiego w Wilnie, Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” oraz redakcji „Kuriera Wileńskiego”.**

Na poligonie w Gaižiūnai (rejon janowski) odbyły się wspólne ćwiczenia pt. „Blauen Express” wojsk litewskich i brygady francusko-niemieckiej. Fot. kariuomene.lt

Pierwsza Dama RP odwiedziła hospicjum w Wilnie

Podczas gdy w Wilnie przebiega szczyt NATO, we wtorek Pierwsza Dama RP Agata Kornhauser-Duda odwiedziła stołeczne Hospicjum im. Bł. Ks. Michała Sopoćki.

Na początku wizyty małżonka prezydenta RP obejrzała występ artystyczny przygotowany przez przyjaciół placówki. Podczas późniejszego spotkania z pensjonariuszami i wolontariuszami hospicjum akcentowała, że „dzięki panującej w ośrodku atmosferze miłości, dobroci i nadziei chorzy i ich rodziny otoczeni są niezwykle troską i opieką, wiedząc, że w tym najtrudniejszym okresie życia nie są sami”.

„Przyjeżdżam tu jak do domu dobrych przyjaciół” — powiedziała Agata Kornhauser-Duda.

Małżonka prezydenta Polski zwróciła się ze słowami podziękowań do założycielki i dyrektor ośrodka, polskiej zakonnicy, siostry Michaeli Rak, akcentując jednocześnie bardzo dobre relacje między Polską a Litwą.

„Jest Siostra wspaniałą ambasadorką Polski na Litwie. Dziękuję za to wyjątkowe dzieło, wielkie serce i troskę o los chorych i potrzebujących” — powiedziała. Podziękowała też za zaangażowanie w pomoc dla małych pacjentów z Ukrainy, którzy po wybuchu wojny zostali ewakuowani z ojczyzny.

Pierwsza Dama rozmawiała też z pracownikami miejsca o działalności ośrodków ciesząc się wielkim zaufaniem pacjentów i ich rodzin. Mówiono o niezwykłym zaangażowaniu jego założycielki, a także personelu, wolontariuszy i darczyńców, dzięki którym powstały hospicja.

Chorzy i ich bliscy z całej Litwy korzystają z niego bezpłatnie. Wszelkie wsparcie w ostatnim okresie życia chorego, jak również w okresie żałoby obejmuje także pomoc m.in. prawnika, psychologa, terapeuty i osób duchownych. ■

lrt.lt

Imieniny

13 lipca

Ernesta, Eugeniusza, Jakuba, Joela, Justyny, Małgorzaty, Radomiły, Sary, Trofimy

14 lipca

Bonawentury, Damiana, Dobrogosta, Franciszka, Izabeli, Kamila, Kosmy, Marcellego, Marcelina, Marceliny, Ulryka, Ulryki

Cytat dnia

„Polityka klimatyczna Unii Europejskiej niestety jest przykładem zwycięstwa ideologii nad rozumem i rozsądkiem. Bez względu na to, jak bardzo konieczne jest urealnienie polityki klimatyczno-energetycznej, tak, by stała się instrumentem wzmacniania bezpieczeństwa i gospodarki Europy” — powiedziała eurodeputowana PiS Jadwiga Wiśniewska podczas debaty w Parlamencie Europejskim na temat pakietu Fit for 55 (Gotowi na 55) i emisji przemysłowych.

Liczba dnia

300 ton odpadów azbestowych zebrano i usunięto w Wilnie w ciągu 8 miesięcy

Duchniewicz i radny Andrzejewski unisono: rejon walczy z suszą

Rada Samorządu Rejonu Wileńskiego zatwierdziła 11 lipca propozycję obniżenia podatku gruntowego dla rolników w 2023 r. — ale jeszcze będzie musiała nad nim głosować. Projekt został złożony przez radnego Tadeusza Andrzejewskiego z Akcji Wyborczej Polaków na Litwie — Związku Chrześcijańskich Rodzin. Obniżka wynosi 50 proc. i dotyczy działek rolnych w rejonie wileńskim. Decyzja ma pomóc rolnikom, którzy ucierpieli na skutek suszy. Mer Robert Duchniewicz poparł inicjatywę, a rolnicy mają nadzieję, że zmniejszony podatek częściowo zrekompensuje ich straty. Zgłoszono obawy co do spodziewanych strat w plonach, ponieważ susza jest długotrwała.

„Trzeba zdać sobie sprawę, że był to wyjątkowy rok — mieliśmy suszę. Oczywiście, być może niektóre wskaźniki nie są wystarczające do ogłoszenia stanu nadzwyczajnego w rolnictwie, a państwo powinno odpowiednio zareagować. Jednak z zadowoleniem przyjmuję inicjatywę radnego (Andrzejewskiego — przyp.red.). Popieram ją i zachęcam radnych do jej poparcia, przynajmniej na początek na etapie prezentacji, a potem będzie można ją bardziej szczegółowo przeanalizować w komisjach, jeśli pojawią się dodatkowe sugestie czy uwagi” — powiedział Duchniewicz.

„Nie jest tajemnicą, że rolnictwo na naszym terenie jest trudne. Do codziennych trudności doszła majowa susza, która wysuszyła część zbiorów” — powiedział radny Andrzejewski.

„Myślę, że jest to moment, w którym samorząd musi wyciągnąć pomocną dłoń do ciężko pracujących rolników w powiecie” — kontynuował Andrzejewski. Rada będzie musiała ponownie głosować w sprawie obniżenia podatku. Obrady mają odbyć się na kolejnym posiedzeniu.

Uwaga! Złodzieje biorą nawet walizki. Kradzież w Połądze

Pasażer przybywający do Połągi w poniedziałek zgubił swoją walizkę. Według Komendy Powiatowej Policji w Kłajpedzie, we wtorek otrzymano zgłoszenie, że pasażer przyjeżdżający autobusem do Połągi w poniedziałek około godziny 13.20 zauważył, że jego walizka została skradziona z bagażnika autobusu. Zawierała ona telefon komórkowy LG, artykuły higieniczne i kosmetyczne, kolczyki, ubrania i inne przedmioty. Wartość szkody wynosi około tysiąca euro. Wszczęto dochodzenie w sprawie kradzieży.

Zmiany w zasiłkach chorobowych i macierzyńskich

Rząd Litwy 12 lipca zaktualizował przepisy dotyczące zasiłków chorobowych i macierzyńskich, podnosząc minimalne kwoty zasiłków na dzieci. Ministerstwo Ubezpieczeń Społecznych i Pracy zaproponowało zwiększenie minimalnego zasiłku macierzyńskiego, ojcowskiego i opiekuńczego do ośmiu BSI — czyli do ośmiu bazowych wypłat socjalnych (łącznie 368 euro) zamiast sześciu (łącznie 276 euro). Zmieniono również sposób obliczania zasiłków, uwzględniając średnie dzienne zarobki. Proporcja minimalnego zasiłku chorobowego została dostosowana do 11,64 proc. średniej płacy krajowej zamiast 15 proc. Nowe przepisy obejmują również możliwość określenia okresu zasiłku opiekuńczego przez drugiego rodzica lub dziadka. Zmiany zostały przyjęte przez Sejm w połowie czerwca.

Pożar w rej. trockim: spłonęły 2 budynki i auto

Dwa budynki i samochód spłonęły w pożarze w powiecie trockim we środę 12 czerwca wieczorem.

Pożar wybuchł we wsi Ivoniškės w starostwie Wysokiego Dworu (lit. Aukštadvario seniūnija), w rejonie trockim, w nocy około godziny 1.55. W pożarze spłonęły oba budynki, artykuły gospodarstwa domowego, samochód osobowy BMW 730 i około 20 metrów sześciennej siana.

Uniwersytet Wileński zapełnia lukę, wybuduje 5 akademików

Uniwersytet Wileński (VU) planuje budowę nowego kompleksu akademików w dzielnicy Saulėtekis, gdzie obecnie znajduje się jego kampus akademicki, informuje Samorząd Miasta Wilna. Zapełni to lukę, ponieważ obecnie VU ma jedynie 4 akademiki, z czego nie traktuje ich poważnie. Np. administratorzy mają „śmieszne” adresy e-mail, jak „saule6” czy „kamciatka” w domenie uniwersyteckiej.

Zgodnie z propozycjami projektowymi przygotowanymi przez DO Architects dla VU, na terenie przy ulicy Plytinės ma powstać 5 budynków o łącznej powierzchni 8 700 mkw. z 292 pokojami.

Największy dziewięciokondygnacyjny budynek ze 166 pokojami planowany jest w sąsiedztwie sklepu Iki. Pozostałe cztery budynki będą cztero- i piętrowe z 24-40 pokojami każdy.

Budynki będą otoczone terenami zielonymi, ścieżkami, drewnianymi tarasami, parkingami oraz ławkami i pawilonami rowerowymi wzdłuż głównej ulicy wewnętrznej. Działka należy do państwa i jest zarządzana przez Uniwersytet Wileński.

Juodkaitė przedstawicielką Litwy ds. zapobiegania torturom

Dovilė Juodkaitė została zatwierdzona przez Radę Europy na przedstawiciela Litwy w Komitecie Zapobiegania Torturom. Juodkaitė obejmie swoje stanowisko 20 grudnia, zastępując Vytautasa Raškauskasa. Jej głównym zadaniem będzie badanie traktowania osób pozbawionych wolności i wzmocnienie ochrony przed torturami i innym okrutnym traktowaniem. Komitet ma prawo do inspekcji miejsc przetrzymywania osób pozbawionych wolności w państwach członkowskich Rady Europy.

Masowy cyberatak na media, wyłączono m.in. 15min i BNS

We środę 12 lipca w drugi i ostatni dzień szczytu NATO w Wilnie, na Litwie rozpoczął się masowy atak hakerski na media litewskie, w tym na portal „Kuriera Wileńskiego”, choć w mniejszym stopniu. Z użytku wyłączono stronę 15min.lt, alfa.lt oraz agencji informacyjnej BNS. Systemy zabezpieczeń „Kuriera” wytrzymały atak i portal był dostępny przez cały dzień szczytu. W poniedziałek 11 lipca hakerzy unieruchomili usługę biletów na transport publiczny, m.Ticket.

Metoda ataku jest klasyczna — DDoS, czyli wysyłanie dużej liczby zapytań w krótkim czasie, przez co system nie nadąża za odpowiedzią na żądania. Takie ataki były stosowane przed szczytem, a w czasie szczytu wzmożyły na sile. Jak informuje spółka telekomunikacyjna Telia, na kanałach rosyjskich hakerów na Telegramie rozchodzą się apele o atakowanie litewskich instytucji i mediów. Hakerzy stosują wyłączanie usług, albo przejęcie kontroli, aby zamieszczać nagrania np. torturowanych żołnierzy ukraińskich z prowokacyjnymi hasłami lub materiały sugerujące, że „Ukraina jest krajem nazistowskim”.

Większość instytucji i stron na Litwie korzysta z dodatkowych zabezpieczeń przeciwko takim atakom, np. Cloudflare, który sprawdza adres użytkownika, aby go później „przepuścić”. Z takiego rozwiązania korzystają samorządy, ale też np. portal polskiej rozgłośni na Litwie, Radia Znad Wili. Minusem takich rozwiązań jest to, że każdy komputer musi „udowodnić”, że jest bezpiecznym użytkownikiem. Jeśli któryś adres trafia na listę „podejrzanych”, użytkownik może mieć kłopot z dostaniem się na stronę.

Rej. sołecznicki ogłosił nabór do Nagrody dla Młodzieży

Już po raz siódmy Administracja Samorządu Rejonu Sołecznickiego wraz z Młodzieżową Radą Samorządu Rejonu Sołecznickiego organizuje rozdanie Nagród dla Młodzieży.

W tym roku decyzją Młodzieżowej Rady Gminy Rejonu sołecznickiego zatwierdzono 10 nominacji do Nagród dla Młodzieży: „Uczeń Roku”, „Absolwent Roku”, „Młody Artysta Roku”, „Młody Kolektyw Artystyczny Roku”, „Organizacja Przyjazna Młodzieży Roku”, „Wolontariusz Roku”, „Inicjatywa Młodzieżowa Roku”, „Student Roku”, „Młody Profesjonalista Roku” oraz „Ambasador Młodzieży Roku”. Kandydaci mogą zgłaszać swoje nominacje do 14 sierpnia 2023 r. włącznie.

Kwestionariusz jest dostępny pod skróconym linkiem: <https://forms.gle/ijb963Q43r3ojcP17>

Wypełnione kwestionariusze w formacie .doc i .docx należy przesłać do koordynatora ds. młodzieży na adres: viktoria.rekst@salcininkai.lt.

Konsultuje Wiktoria Reksć, koordynator ds. młodzieży w samorządzie, tel. 8 615 74 908, e-mail: viktoria.rekst@salcininkai.lt.

Konsultacje są dostępne od soboty. Konsultacje są dostępne od 11 lipca do 14 sierpnia włącznie, w dni powszednie w godzinach pracy.

W Szwajcarii powstanie ambasada Litwy

Rząd Litwy we środę 12 lipca podjął decyzję o przywróceniu ambasady Litwy w Szwajcarii, która zostanie otwarta w Bernie 1 września. Konsulat Litwy w Genewie zostanie zamknięty 31 października. Litwa chce współpracy zwłaszcza w obszarach wysokich technologii, nauk przyrodniczych, energii odnawialnej i finansów. Priorytetami będą współpraca polityczna, dyplomacja gospodarcza oraz pomoc konsularna dla obywateli Litwy i diaspory. Litwa ma duże obroty handlowe ze Szwajcarią, a w Bernie obecnie działa wiele ambasad, jednak ambasady w Szwajcarii nie ma żaden kraj bałtycki.

Pułk Kalinowskiego: widzimy okupantów pijących na cudzej ziemi

Białoruski Pułk im. Konstantego Kalinowskiego walczący na Ukrainie przeciwko rosyjskiemu okupantowi przekazał, że otrzymał nagrania m.in. z kamer przemysłowych pokazujące, jak na okupowanych terytoriach rosyjscy żołnierze poddają się libacjom alkoholowym. Jak informują kalinouszczycy, czyli żołnierze pułku (po białorusku jest to Połk imia Kastusia Kalinouskaha), przedstawieni na nagraniu „rosyjscy patrioci” już nie stąpają po ziemi. „Przekazano nam materiały, które pokazują, jak okupantom podoba się życie na cudzej ziemi. W przypadku orków od razu zrozumieli, że historie o tym, że »nie zostaliśmy ostrzeżeni« i »nie wiedzieliśmy, dokąd jedziemy« to chłyśnia (kłamstwo)” — informowali 11 lipca kalinouszczycy. „Zobaczycie też, jak orkowie »bohatersko« walczyli z pustymi barakami, betonem i zwykłym gruzem” — przekazano w komunikacie. Kalinouszczycy odnieśli się w ten sposób do nagrań, na których niewyszkoleni rosyjscy żołnierzy objęci paniką strzelają do wszystkiego, co przypomina postać ludzką, w tym do kup gruzu, resztek ścian, krzewów itp. Podobnie robili czeczeńscy bojownicy, ci jednak robili to w celach propagandowych — bojownicy nazywani „tiktokowym batalionem” spełniali swoje zadanie propagandowe i nagrywali filmiki, jak „walczą z neonazistowskim reżimem”. Komunikat kalinouszczycy zakończyli okrzykiem „niech żyje Białoruś, chwała Ukrainie!” (oryg. łacińskimi znakami — *Žyvie Bielaruś! Sława Ukraini!*).

Str. opr. Apolinary Klonowski na podst. vrsa.lt, BNS, inf. wł. mat.pras., Telegram, salcininkai.lt; Fot. VRSA, LNF, Freepik, Telegram, opr. fot. A.Klonowski; **Masz newsa? Skontaktuj się z dziennikarzem:** a.klonowski@kurierwilenski.lt

Historyczny szczyt. Morze Bałtyckie stało się morzem NATO

Dla Litwy miniony szczyt NATO jest szczytem historycznym przede wszystkim ze względu na zielone światło dla Szwecji — uważa politolog Mariusz Antonowicz. W przypadku Ukrainy sytuacja była do przewidzenia.

Antoni Radczenko

Tuż przed samym szczytem NATO prezydent Turcji Recep Tayyip Erdogan wydał formalną zgodę na przystąpienie Szwecji do NATO.

— Teraz wszystko wskazuje na to, że Litwa jest wielkim beneficjentem szczytu, przede wszystkim dlatego, że został osiągnięty przełom w kwestii członkostwa Szwecji w NATO. To jest ogromna zmiana w całej architekturze bezpieczeństwa Litwy. Morze Bałtyckie stało się morzem NATO. To mocno utrudni rosyjskiemu manewrowaniu na Morzu Bałtyckim. Pod tym względem ten szczyt jest historyczny — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” politolog Mariusz Antonowicz z Instytutu Stosunków Międzynarodowych i Nauk Politycznych Uniwersytetu Wileńskiego.

CO DALEJ Z UKRAINĄ?

Ukraina ma zostać członkiem NATO, zdecydowano na szczycie, ale nie podano szczegółów, kiedy to ma się stać. „Przyszłość Ukrainy jest w NATO. Potwierdzamy naszą decyzję ze szczytu w Bukareszcie, że Ukraina zostanie członkiem NATO, i dziś uznajemy, że droga Ukrainy do sojuszu nie wymaga już Planu Działań na rzecz Członkostwa” — poinformowano we wspólnym komunikacie NATO, który został asygnowany przez szefów państw i rządów krajów sojuszu. W dokumencie podkreślono, że NATO nigdy nie uznają nielegalnie zaanektowanych przez Rosję terytoriów Ukrainy. W tym również Krymu. „Rosja musi natychmiast przerwać tę nielegalną wojnę, zaprzestać używania siły przeciw Ukrainie i całkowicie oraz bezwarunkowo wycofać wszystkie swe siły oraz sprzęt z terytorium Ukrainy w obrębie jej uznanych

„Gdyby prezydent Putin wygrał, stanowiłoby to także zagrożenie dla Europy” — oświadczył Stoltenberg

przez społeczność międzynarodową granic” — czytamy w komunikacie, gdzie podkreślono, że kraje członkowskie nadal będą wspierały Ukrainę w walce z najeźdźcą.

Do Wilna na szczyt przybył Wołodymyr Zełenski. „Rezultaty szczytu NATO w Wilnie są dobre, ale gdyby zaproszono Ukrainę do NATO, moglibyśmy uznać je za idealne” — podsumował wizytę prezydent Ukrainy na konferencji prasowej, która odbyła się po zakończeniu pierwszego posiedzenia Rady NATO-Ukraina. Zełenski zaznaczył, że jego kraj zrobi wszystko, aby to ciało było maksymalnie skuteczne. Głowa Ukrainy podziękowała partnerom, że zrezygnowano z Planu Działań na rzecz Członkostwa (MAP). Sekretarz generalny NATO Jens Stoltenberg oświadczył, że po zakończeniu rosyjskiej inwazji Ukraina otrzyma gwarancje bezpieczeństwa. „Musimy wspierać Ukrainę, bo

to byłoby tragedią, gdyby prezydent Putin wygrał i stanowiłoby to także zagrożenie dla Europy” — oświadczył szef sojuszu.

Ze swej strony Zełenski dodał, że gwarancje bezpieczeństwa nie są żadną alternatywą dla członkostwa w NATO.

W sprawie członkostwa w NATO wypowiedział się też Departament Stanu USA. „Nie jestem w pozycji, by wymienić te konkretne warunki z tego podium, ale te warunki to reformy demokratyczne, reformy antykorupcyjne, na temat których jesteśmy w dialogu z Ukrainą od jakiegoś czasu i które Ukraina publicznie zidentyfikowała jako reformy, których potrzebuje dokonać. Więc to nie jest dla nikogo tajemnica” — oświadczył rzecznik departamentu Matthew Miller odpowiadając na pytanie zadane przez dziennikarza PAP.

6.>> ZASKOCZENIA NIE BYŁO

W przypadku Ukrainy, stwierdził politolog w rozmowie z naszym dziennikiem, nie było żadnego zaskoczenia.

— Wydaje mi się, że to, jak rozstrzygnięta zostanie sprawa Ukrainy, każdy z uczestników wiedział przed spotkaniem. Ukraińcy raczej też to wiedzieli. Wydaje mi się, że szklanka jest bardziej do połowy pełna, niż pusta. NATO zobowiązało się, co jest bardzo istotne, przekształcić całą armię ukraińską na wzór armii natowskiej. Zobowiązano się nadal wspierać Ukrainę finansowo, militarnie i technologicznie. Jest powołana Rada NATO-Ukraina. Warunki do oficjalnego zaproszenia są znane. Muszą się zakończyć działania wojenne. Obecna formuła zezwala na otrzymanie zaproszenia nawet w przypadku zamrożonego konfliktu. Tutaj można posłużyć się przypadkiem RFN, które zostało przyjęte do sojuszu w 1955 r., chociaż Niemcy Zachodnie nie uznawały Niemiec Wschodnich. Był tam stan ciągłego zagrożenia. Oczywiście zrozumiały jest punkt widzenia Kijowa, że Ukraina słusznie próbowała wywierać presję przed samym szczytem. Bo jest czymś bardzo ważnym przeciągnięcie na swoją stronę opinię publiczną państw sojuszniczych. Powiem tak, w przypadku Ukrainy nie dostrzegam żadnej zdrady ze strony Zachodu — tłumaczy swoje stanowisko Mariusz Antonowicz.

DUDA I NAUSÉDA

Andrzej Duda uważa, że przyjęcie w przyszłości Ukrainy do NATO niewątpliwie wzmocni sojusz. „Z tak wielkim zasobem naturalnym z jednej strony, ale z drugiej strony z wielką armią, dzisiaj ogromnie doświadczoną bojowo, z całą pewnością w przyszłości dla NATO będzie ogromnym wzmocnieniem, a tym samym także i dla nas” — oświadczył prezydent RP.

Andrzej Duda podkreślił, że komunikat NATO o przyszłym członkostwie Ukrainy w sojuszu nie jest zwykłą formalnością. „Jednak ta wyraźna zapowiedź przyjęcia Ukrainy do NATO jest. Ukraina będzie zwolniona z Membership Action Plan — to

jest bardzo ważne” — dodała głowa polskiego państwa.

Zdaniem prezydenta Litwy, w sprawie Ukrainy osiągnięto wszystko, co było możliwe w danej chwili. „Cieszymy się z tego, co osiągnęliśmy, ponieważ mogło zdarzyć się tak, że decyzja nie byłaby osiągnięta. I chyba wicie, kto wówczas najbardziej cieszyłby się z takiego zakończenia szczytu NATO” — oświadczył dziennikarzom Gitanas Nausėda.

Podkreślił, że obecnie idzie mowa o „członkostwie Ukrainy, na ile zezwalają warunki”.

WSCHODNIA FLANKA

Ważnym aspektem minionego szczytu NATO było potwierdzenie decyzji podjętych na szczycie w Madrycie o wzmocnieniu wschodniej flanki. Mają być rozmieszczone dodatkowe jednostki wojskowe, które w razie potrzeby mogą być zwiększone do wielkości brygady.

„Będziemy kontynuować wysiłki na rzecz realizacji tych decyzji, a także demonstrować naszą zdolność do zwiększenia naszej obecności wojskowej poprzez aktywne i bezpośrednie ćwiczenia wojskowe wzdłuż całej wschodniej flanki sojuszu” — podano w komunikacie.

Gitanas Nausėda oświadczył, że decyzje w sprawie wschodniej flanki są bardzo ważne dla naszego kraju. „To są bardzo ważne decyzje dla Litwy,

ponieważ potwierdzają szersze i głębsze zaangażowanie naszych sojuszników w sprawie obrony” — oświadczył prezydent.

Do sprawy wzmocnienia wschodniej flanki Mariusz Antonowicz podchodzi z pewną rezerwą.

— To jest istotne, co zadeklarowano. Tylko trzeba pamiętać, że na razie to jest tylko pewna formalność. Mówiono, że ma zostać odnowiona cała przemysłowa baza sektora zbrojeniowego. Aby to wszystko zostało zrealizowane, to muszą być podpisane odpowiednie umowy długoterminowe. W tej kwestii najciekawsze rzeczy rozpoczną się jutro (rozmowa była prowadzona we środę — przyp. red.), czyli po zakończeniu szczytu, kiedy ustalenia trzeba będzie wcielać w życie. Mamy 32 kraje członkowskie, które mają odpowiednie zobowiązania. Więc sama deklaracja jest jak najbardziej ok, tylko wyniki tej deklaracji będziemy mogli w pełni ocenić za rok na szczycie w Waszyngtonie, czy nawet dopiero za kilka lat — uważa politolog.

Ważnym elementem, podkreślił rozmówca, jest zobowiązanie krajów członkowskich, że 20 proc. ogółu wydatków na obronę będzie przeznaczane na rozpracowywanie nowych technologii i rozwój naukowy w sektorze obronnym — zauważył w rozmowie z naszym dziennikiem politolog. ■

Fot. Josvydas Elinskas, ELTA

Wołodymyr Zełenski podziękował partnerom, że zrezygnowano z Planu Działań na rzecz Członkostwa

Są już pierwsze wyniki egzaminów maturalnych

Agencja Edukacji Narodowej (NŠA) podała pierwsze wyniki państwowych egzaminów maturalnych: języka i literatury litewskiej, matematyki, języka obcego (niemieckiego i francuskiego), geografii i biologii.

Anna Pieszko

„Udział procentowy uczniów, którzy umiejscowili się na najwyższym poziomie 86-100 pkt., w tym roku jest większy” — ocenia wyniki swoich podopiecznych Adam Błaszkiwicz, dyrektor Gimnazjum im. św. Jana Pawła II w Wilnie.

WYNIKI Z LITEWSKIEGO NIECO LEPSZE

Co roku wiele emocji wzbudza ją wyniki matury z obowiązkowego państwowego egzaminu z języka i literatury litewskiej. Do tego egzaminu podchodzą wszyscy maturzyści bez wyjątku, ponieważ ocena z tego przedmiotu oraz dodatkowo dowolnego innego jest niezbędna dla uzyskania świadectwa dojrzałości. Uczniowie szkół mniejszości narodowych uczą się litewskiego według programu nauczania identycznego z programem dla szkół litewskich, co stawia ich w niekorzystnej sytuacji. Tym niemniej radzą sobie dobrze.

W tym roku do państwowego egzaminu maturalnego z języka i literatury litewskiej przystąpiło ogółem 16 948 kandydatów. Egzamin zdało 92,8 proc., a setki otrzymało 342 kandydatów, co stanowi 2 proc. składających egzamin. W ubiegłym roku liczba osób, które zdały ten egzamin, była nieco niższa (92 proc.), ale nieco więcej otrzymało najwyższą ocenę (2,2 proc.).

— Tylko 50 uczniów ze szkół nielitewskich (z polskim, rosyjskim, białoruskim językiem nauczania) trafiło na ten najwyższy poziom wyników w przedziale 86-100. Z tych 50 osób 18 uczniów jest z Gimnazjum im. św. Jana Pawła II, co oznacza, że co piąty uczeń

Udział procentowy uczniów z Gimnazjum im. św. Jana Pawła II w Wilnie, którzy złożyli maturę z litewskiego na najwyższym poziomie 86-100 pkt., w tym roku jest większy **Fot. Marian Paluszkiwicz**

naszej szkoły osiągnął najwyższy poziom. Zauważyć też należy, że z 95 maturzystów naszej szkoły 92 zdecydowało składać państwowy egzamin z języka litewskiego — cieszy się dyrektor Adam Błaszkiwicz, komentując wyniki z języka litewskiego.

Na maturze z języka litewskiego uczniowie piszą wypracowanie na jeden z podanych tematów. W tym roku większość zdecydowała się przemyśleć temat „Od czego zależy poczucie własnej wartości osoby?” — wybrało go 10 746 uczniów. Drugim chętnie wybieranym tematem było „Przedstawienie kobiety w dziełach literackich”. Podjęło się go 4 300 kandydatów. 1 044 kandydatów postanowiło napisać rozprawkę na temat „Czy kultura rolnicza ma znaczenie

dla współczesnego człowieka?”, a temat eseju literackiego „Aspiracje do poprawy społeczeństwa w literaturze” przyciągnął uwagę 758 kandydatów.

Liczba kandydatów, którzy nie zdali egzaminu w tym roku, jest niższa niż w roku ubiegłym: 7,2 proc. kandydatów nie zdało egzaminu, w 2022 r. — 8 proc.

Próg zdania egzaminu z języka i literatury litewskiej wynosi 30 punktów na 100 możliwych. Średnia wyników egzaminu wynosi 56,3 pkt (w ubiegłym roku — 55,9).

Kandydaci, którzy nie zdali państwowego egzaminu maturalnego z języka i literatury litewskiej, przystąpią do szkolnego egzaminu maturalnego w powtórkowej sesji 13 lipca.

8.>> ZNACZNIE LEPSZE WYNIKI Z MATEMATYKI

Spośród 95 tegorocznych maturzystów Gimnazjum im. św. Jana Pawła II w Wilnie do matury z matematyki podeszło 80 uczniów. To bardzo wysoki odsetek zdających – uczniowie podchodzą do składowania tego przedmiotu również ze względu na to, że wynik państwowego egzaminu z matematyki jest wymagany podczas rekrutacji na studia wyższe na Litwie.

– Egzamin z matematyki złożyli wszyscy spośród tych, którzy zdecydowali się go składać. Nie zdała jedna osoba – informuje Adam Błaszkiwicz. – Powiedziałbym, że ten rezultat jest o wiele lepszy niż w roku ubiegłym. Trochę smuci, że nie mamy z matematyki „setek”, chociaż ocen w przedziale 86–100 jest na poziomie 15 proc. Trochę zabrakło szczęścia niektórym, bo otrzymali oceny 98, 96 czy 92, co też jest bardzo dobrym wynikiem.

Jak dodaje, w tym roku uczniowie mieli możliwość przymierze-

nia się do matury z matematyki na egzaminie próbnym, co pomogło przygotować się do egzaminu państwowego.

Państwowy egzamin maturalny z matematyki składało ogółem na Litwie 14 334 kandydatów, o 150 mniej niż w roku poprzednim. Egzamin zdało 84,6 proc. składających, co w porównaniu do roku ubiegłego, kiedy egzaminu nie złożył co trzeci uczeń, jest wynikiem znacznie lepszym (w 2022 r. zdało 64,6 proc., w 2021 r. – 84,8 proc.). Wynik stu punktów otrzymało 179 osób, co stanowi 1,2 proc. ogółu kandydatów, którzy przystąpili do egzaminu (w 2022 r. – 0,8 proc.).

Aby uzyskać najwyższą ocenę w tegorocznym egzaminie, konieczne było zdobycie 56-60 punktów. Próg zdania egzaminu z matematyki wynosił 10 punktów na 60 możliwych. Średnia wyników egzaminu wynosi 23,9 pkt (w 2022 r. – 16,3, w 2021 r. – 21,9).

Egzaminu nie złożyło ponad 2 tys. kandydatów, czyli 15,4 proc. (w 2022 r. – 35,4 proc., w 2021 r. – 15,2 proc.).

752 MATURZYSTÓW SKŁADAŁO JĘZYK POLSKI

W tym roku na egzamin z języka polskiego jako języka ojczystego zdecydowała się podobna liczba uczniów jak w ubiegłym roku – 752 (w 2022 r. – 751 absolwentów). Na szkolny egzamin z języka ojczystego składały się zadania związane ze zrozumieniem i tworzeniem tekstu.

– Wyniki ze szkolnego egzaminu z języka polskiego również są dobre. Złożyli go wszyscy uczniowie – informuje Adam Błaszkiwicz.

Wszyscy maturzyści na Litwie zdali egzaminy z języków obcych, francuskiego (15 kandydatów) i niemieckiego (28).

W tym roku więcej kandydatów przystąpiło do egzaminów z takich przedmiotów jak geografia i biologia.

98,6 proc. kandydatów zdało egzamin z geografii (2022 m. – 99,2 proc.). 97,8 proc. uczniów zdało egzamin państwowy z biologii (w 2022 r. – 96,3 proc.). ■

Organic
BIOMAS

DO WSZYSTKICH ZADAŃ ROZPUSZCZANIA RESZTEK ROŚLINNYCH

Więcej próchnicy
(humusu)

Pozostaje więcej
składników odżywczych

Mniej chorobotwórczych
elementów

Kupując przez internet
www.bioversio.lt,
prezent – czapka
i kubek!

}

Z kodem

SKAIDYMAS

Ważny do 08.04

Mikroorganizmy wydzielone
z litewskiej gleby

Skuteczność potwierdzona
5-letnimi próbami na polu

Więcej
informacji:

+370 640 17 771

Zam. 2091

Wszyscy przyszli, by powiedzieć: „kochamy Ukrainę”

Ilona Lewandowska

Choć w czasie szczytu NATO wielu spodziewało się, że wилnianie zrezygnują z wizyt w centrum miasta, tak się nie stało. Wtorkowy koncert wsparcia dla Ukrainy, w którym wzięli udział Wołodymyr Zełenski oraz Gitanas Nausėda, zgromadził tłumy.

MANIFESTACJA SOLIDARNOŚCI Z UKRAINĄ

„Wszyscy przyszli, by powiedzieć »kochamy Ukrainę« — powiedział prezydent Nausėda, dziękując wилnianom za demonstrację wsparcia dla walczących Ukraińców. — „Naprawdę uważam, że Ukraina będzie członkiem NATO. Nie mamy prawa postąpić inaczej, ponieważ cena, jaką dziś płaci Ukraina, jest ceną najwyższą” — mówił do zgromadzonych przywódca Litwy.

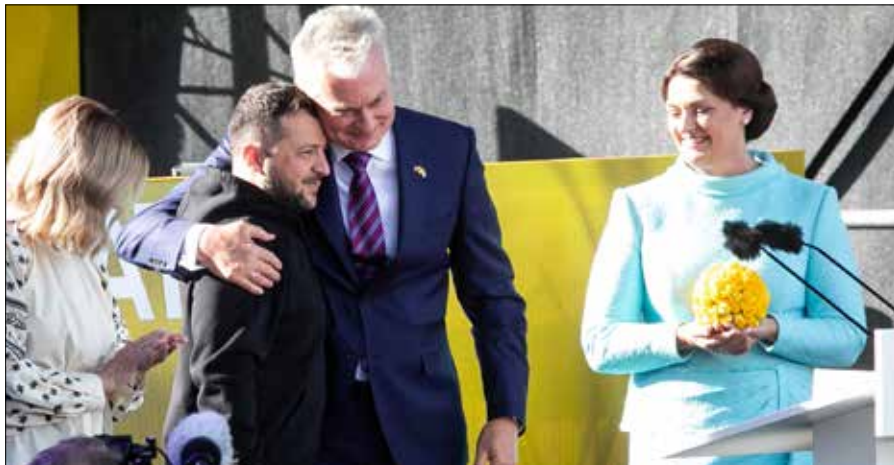
Ogromne emocje towarzyszyły wystąpieniu Wołodymyra Zełenskigo, który kilka godzin wcześniej przyjechał do Wilna z Rzeszowa.

„Dziękuję za wsparcie dla naszej obrony oraz za bardzo jasne, uczciwe i odważne stanowisko w sprawie zaproszenia Ukrainy do NATO. Ukraińskie flagi na ulicach Litwy są niewątpliwym dowodem na to, że jesteśmy już sojusznikami, a Ukraina będzie bronić swojej i waszej wolności” — zwrócił się do zebranych Zełenski.

„Jechałem dzisiaj tutaj z wiarą w decyzję, z wiarą w partnerów, z wiarą w silne NATO. W NATO, które nie ma wątpliwości, które nie traci czasu i nie patrzy na żadnego agresora” — powiedział prezydent Ukrainy.

UKRAINA UCZYNI NATO SILNIEJSZYM

„Litwini nie będą musieli walczyć przeciwko rosyjskim wojskom, nigdy nie będzie deportacji z krajów bałtyckich na Syberię, nigdy nie będzie rozbioru Polski i upokorzenia Węgier, nigdy nie będzie czołgów w Pradze i wojny przeciwko wolności Finlandii” — wymieniał Zełenski. „NATO

Wtorkowy koncert wsparcia dla Ukrainy, w którym wzięli udział Wołodymyr Zełenski oraz Gitanas Nausėda zgromadził tłumy **Fot. Dainius Labutis, ELTA**

da Ukrainie bezpieczeństwo. Ukraina uczyni NATO silniejszym. Sława Ukrainie! Sława Litwie!” — zakończył swoje wystąpienie Zełenski.

Po przemówieniu prezydenta Ukrainy odśpiewano hymn państwowy tego kraju, a na maszt wciągnięto pochodzącą z Bachmutu flagę, która, jak zauważył w swoim wystąpieniu Zełenski, jest symbolem tego, że „w Europie nie będzie już nigdy żadnych okupacji”.

Frontowa flaga Ukrainy z Kijowa dotarła do Wilna w ramach ultramaratonu, w którym uczestniczyło 33 biegaczy z Ukrainy i Litwy. Bieg odbywał się pod hasłem „#Ukraine-NATO33” i był wyrazem poparcia dla starań Ukrainy, by w przyszłości stała się 33. członkiem NATO — po niedawno przyjętej do Sojuszu Finlandii oraz Szwecji, która ma być 32. członkiem tej organizacji.

„SPECJALNY GOŚĆ” BYŁ OCZEKIWANY

Koncert na placu Łukiskim był finałem akcji „Wywieś flagę za Ukrainę w NATO”, a udział w nim prezydenta Ukrainy nie był wcześniej zapowiadany.

— Nie wiedzieliśmy do końca, że w wydarzeniu weźmie udział właśnie prezydent Wołodymyr Zełenski, choć zapowiedziany był udział „specjalnego gościa”. Oczywiście domyślaliśmy

się, kto tym gościem będzie, ale nie było oficjalnej informacji — mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Dariusz Litwinowicz, członek Litewskiego Związku Strzelców, który w czasie wydarzenia był w grupie dbającej o bezpieczeństwo.

Jak zauważa, pomimo, że w czasie szczytu NATO ostrzegano wилnian przed utrudnieniami komunikacyjnymi i zamkniętymi częściami miasta, na placu Łukiskim zgromadziły się tłumy.

— Ludzie zaczęli się gromadzić na długo przed czasem wydarzenia. Widać, że miało ono dla bardzo wielu osób ogromne znaczenie. Było wielu Ukraińców, ale też bardzo wielu Litwinów. Oczywiście ogromne wrażenie na ludziach robiło przemówienie Wołodymyra Zełenskigo, zwłaszcza słowa o gotowości obrony Litwy, ale także obecność flagi z Bachmutu. Bardzo wiele osób wzruszało się, płakało — mówi Litwinowicz.

— To było wspaniałe wydarzenie, przebiegało bardzo spokojnie, podniosło. Uczestniczyło w nim bardzo wiele rodzin z dziećmi. Ludzie wiedzieli, po co przyszli, zupełnie nie było problemów organizacyjnych, żadnych nietrzeźwych osób czy prowokacji. Po prostu podniosła, ale też bardzo radosna atmosfera — dodaje rozmówca „Kuriera Wileńskiego”. ■

„Wolność krzyżami się mierzy..”

Brzmia mi w uszach słowa popularnej pieśni Feliksa Konarskiego. Polacy za wolność Ojczyzny walczyli i ginęli na wszystkich frontach II wojny światowej. Bitwa o Monte Cassino stała się symbolem niezłomnej postawy.

...Polacy dokonali tego, czego wcześniej nie zdołali osiągnąć Brytyjczycy, Amerykanie i Francuzi. Brytyjski historyk Matthew Parker uznał bitwę o Cassino za największą lądową bitwę w Europie. Jego zdaniem była to najcięższa i najkrwawsza z walk zachodnich aliantów z Wehrmachtem.

MONTE CASSINO WILEŃSZCZYŹNY

Wileńszczyzna też ma swoje Monte Cassino. W ramach operacji „Ostra Brama” żołnierze Armii Krajowej jako pierwsi uderzyli na Wilno. Miasto zostało opanowane, gdy do walk włączyło się zgrupowanie wojsk sowieckich działające w ramach operacji „Bagration”. Hitlerowcy nie potrafili zatrzymać „rozpędzonego sowieckiego walca”. Trzy tysiące Niemców pod dowództwem generała Reinera Stahela podjęli rozpaczliwą próbę przedarcia się na zachód. Drogę zastąpili im polscy żołnierze ze zgrupowania majora „Węgielnego”.

OSTATNI AKT OPERACJI

Był to ostatni akt operacji „Ostra Brama”. Bitwa pod Krawczunami została okupiona największą polską ofiarą. Pogrzeb poległych odbył się na Kalwarii Wileńskiej. Dopiero po odzyskaniu przez Litwę niepodległości władze zgodziły się na upamiętnienie tego miejsca. Wówczas żyli jeszcze świadkowie, dzięki którym ustalono nazwiska poległych. Lista przeniesiona na kamienne płyty nie jest kompletna.

PROTOKOŁY PRZEPADŁY, SPRAWOZDANIE MOGŁO NIE POWSTAĆ

Instytut Pamięci Narodowej od szeregu lat prowadzi badania w

Miejsce pochówku poległych w bitwie pod Krawczunami żołnierzy AK przy Drodze Krzyżowej w Kalwarii Wileńskiej **Fot. Marian Paluszkiwicz**

tej sprawie. Pojawiają się różne wątpliwości.

Pod koniec lat 70. XX wieku szczątki części poległych żołnierzy zostały przeniesione na cmentarz kalwaryjski.

Niestety do naszych czasów nie zachowały się protokoły z tych

prac. Nie wykluczam, że nigdy nie sporządzono sprawozdania. ■

Paweł Nowik
główny specjalista
Biura Poszukiwań
i Identyfikacji IPN
tel. +48 734 130 665,
mail pawel.nowik@ipn.gov.pl

APEL O POMOC

Zwracam się do czytelników „Kuriera Wileńskiego” z prośbą o pomoc w ustaleniu okoliczności ekshumacji. Niezwykle cenne mogą okazać się relacje oraz fotografie dokumentujące miejsce pochówku od 1944 r. do końca XX w.

Apel kieruję też do krewnych, których bliscy zginęli w bitwie pod Krawczunami, oraz do osób, które mają wiedzę o takich osobach.

Głównym celem Biura Poszukiwań i Identyfikacji jest przywrócenie pamięci ofiarom totalitarnych zbrodni. Współczesna nauka daje takie możliwości. Dzięki badaniom genetycznym możliwa jest identyfikacja osób, które nie żyją od bardzo wielu lat.

Osoby posiadające wiedzę o żołnierzach poległych w trakcie operacji „Ostra Brama” proszę o kontakt za pośrednictwem Redakcji „Kuriera Wileńskiego” lub bezpośrednio z Biurem Poszukiwań i Identyfikacji IPN.

Marek Jedynak: „Kolejne pokolenia rodzin pomordowanych oczekują na prawdę o obławie augustowskiej”

Rozmowa z dr. Markiem Jedynakiem, dyrektorem oddziału IPN w Białymstoku, o największej i nadal niewyjaśnionej powojennej zbrodni na Polakach.

Ilona Lewandowska: W połowie lipca obchodzimy kolejną rocznicę obławy augustowskiej. Na czym polega wyjątkowość tej zbrodni?

Marek Jedynak: Dwa miesiące po zakończeniu II wojny światowej w Europie doszło do wydarzenia znanego dziś pod nazwą obławy augustowskiej lub obławy lipcowej. W pacyfikacji Puszczy Augustowskiej i sąsiadujących z nią terenów, w tym także leżących dziś na terenie Litwy i Białorusi wzięło udział 45 000 – 50 000 żołnierzy Armii Czerwonej i funkcjonariuszy sowieckiego kontrwywiadu wojskowego „Smiersz”. Z pomocą pośpieszyli im kolaboranci ze służb podległych Polsce „ludowej” – funkcjonariusze Powiatowych Urzędów Bezpieczeństwa Publicznego w Augustowie i Suwałkach, posterunków Milicji Obywatelskiej oraz dwie kompanie żołnierzy „ludowego” Wojska Polskiego z 1 Praskiego Pułku Piechoty im. Tadeusza Kościuszki. Celem komunistycznej operacji było rozbitcie struktur podziemia niepodległościowego reprezentowanego przez Armię Krajową Obywatelską, będącą kontynuacją Armii Krajowej na obszarze Okręgu Białostockiego AK.

W wyniku działań sowieckich oraz ich polskich kolaborantów w okresie od 12 do 18 lipca 1945 r. aresztowano ponad 7 000 osób, z których co najmniej 600 zostało wywiezionych w nieznanne do dziś miejsce (z dużym prawdopodobieństwem na teren obecnej Białorusi) i zamordowanych. Na mniejszą skalę aresztowania prowadzono co najmniej do 25 lipca 1945 r. Wiele wskazuje na to, że głównym zamiarem dowództwa sowieckiego było oczyszczenie ze struktur polskiego podziemia strategicznie ważnego obszaru pomiędzy Obwodem Królewieckim, Polską oraz Litewską i Białoruską SRS. Obława augustowska była jedną z największych zbrodni komunistycznych na członkach i sympatykach Armii Krajowej,

■ Dr Marek Jedynak Fot. Marian Paluszkiewicz

stąd nazywanie jej także „małym Katyńiem”. Była to największa zbrodnia etniczna na przedstawicielach Narodu Polskiego po zakończeniu II wojny światowej.

Jest to zbrodnia niewyjaśniona, jednak ciągle – ze względu na starania Polaków – wyjaśniana. Czy w ostatnich latach udało się odkryć nowe fakty w tej sprawie?

Zawieszono w 1991 r. śledztwo podjęła 16 października 2001 r. Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu przy Oddziale IPN w Białymstoku. W śledztwie ustalono, że operacja była prowadzona przez 81 Korpus 50 Armii i 62 Dywizję Wojsk Wewnętrznych NKWD. Z polskich jednostek użyte zostały dwie kompanie 1 Pułku Praskiego w sile 160 ludzi. Zaznaczyć należy, iż aby odtworzyć losy osób zaginionych i wskazać miejsce ich pochówku, niezbędne jest dotarcie do informacji przechowywanych w archiwach rosyjskich, dotyczących działalności jednostek biorących udział w operacji. Strona rosyjska odpowiada jednak, że nie dysponuje żadnymi informacjami dotyczącymi obławy oprócz tych, które już przekazała. Również strona białoruska

odmawia udzielenia pomocy prawnej w zakresie realizowanego śledztwa. Pomimo braku materiałów dowodowych ze strony rosyjskiej, w śledztwie przesłuchano dotąd około 700 świadków. Pobrano również materiał biologiczny do badań DNA od członków rodzin ofiar obławy augustowskiej. Z uwagi na brak możliwości pozyskania jakichkolwiek danych od Rosji i Białorusi, prokuratorzy Instytutu Pamięci Narodowej zdecydowali o zawieszeniu śledztwa. Kolejne działania możliwe będą dopiero wtedy, gdy pojawią się nowe dowody, które znajdują się za wschodnią granicą. Konieczne jest przeprowadzenie kwerend w archiwach białoruskich i rosyjskich w celu odnalezienia dokumentów związanych z przedmiotem powstępowania. Niezbędne jest również przeprowadzenie na terenie Białorusi prac archeologicznych, aby ustalić czy we wskazanych miejscach znajdują się jamy grobowe ze szczątkami kostnymi ofiar. W chwili obecnej tych czynności nie można przeprowadzić. Prokuratorzy mogą jednak zawsze wykonać czynności doraźne, by zabezpieczyć ewentualne nowe dowody w sprawie.

12.>>

Jak pamięć o obławie augustowskiej obecna jest wśród mieszkańców terenów, które objęła?

Już u schyłku PRL, latem 1987 r. w Suwałkach powstał Obywatelski Komitet Poszukiwań Mieszkańców Suwalszczyzny Zaginionych w Lipcu 1945 r. Grupa postawiła sobie za cel przypomnienie tej zbrodni i zebranie jak najszerszej dokumentacji o jej ofiarach. Pierwsze dwa lata działalności naznaczone były szykanami ze strony Służby Bezpieczeństwa. To dzięki pracy strony społecznej, w 1992 r. Prokuratura Wojewódzka w Suwałkach posiadała materiały, które pozwoliły na podjęcie pierwszego śledztwa w sprawie losu ofiar obławy, po 47 latach od zbrodni! Z biegiem lat pamięć o obławie augustowskiej nie ograniczyła się, a wręcz przeciwnie — przybrała zarówno społeczny, jak i instytucjonalny charakter. Świadczą o tym liczne dzisiaj inicjatywy, których celem jest upamiętnienie ofiar. Wymiernym przykładem znaczenia dla regionu tej rocznicy jest uchwalenie 9 lipca 2015 r. przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustawy ustanawiającej 12 lipca Dniem Pamięci Ofiar Obławy Augustowskiej. Narodowe święto powstało w hołdzie „bohaterom antykomunistycznego podziemia niepodległościowego, którzy nie pogodzili się z nową sowiecką okupacją, zamordowanym z rozkazu Stalina na terenie północno-wschodniej Polski w czasie pokoju po kapitulacji hitlerowskich Niemiec”. To tylko pokazuje, jak ważne dla mieszkańców regionu są polskie ofiary sowieckiej operacji. Wciąż wiele osób, w tym kolejne pokolenia rodzin pomordowanych, oczekują na wyjaśnienie tej sprawy do końca, odnalezienie grobów i katolicki pochówek zamordowanych. Z biegiem lat zaczęto organizować kolejne wydarzenia upamiętniające Ofiary. Są tradycyjne społeczne obchody organizowane od lat dziewięćdziesiątych zawsze w trzecią niedzielę lipca. Od momentu wejścia w życie przywołanej powyżej ustawy, święto celebrowane jest także dokładnie 12 lipca. Również społecznicy, historycy i regionaliści organizują od lat tradycyjne i apolityczne spotkania, podczas których odczytywane są nazwiska Ofiar. Z perspektywy IPN widzę, że

W 1987 r. w Gibach powstał pomnik Ofiar obławy augustowskiej projektu prof. Andrzeja Strumiły – potężny drewniany krzyż otoczony niewielkimi głazami. Od 2017 r. stoją przy nim też niższe krzyże **Fot. Marian Paluszkiwicz**

również pracownicy białostockiego oddziału są od początku zaangażowani w prace na rzecz pamięci o obławie augustowskiej. Warto przypomnieć, że pierwsza wystawa IPN o obławie została przygotowana już w 2005 r. Od tego czasu miało miejsce kilka nowych wystaw, które swoim zasięgiem objęły nie tylko region, ale całą Polskę. Nakładem IPN wydano również kilka opracowań monograficznych przedstawiających z różnych perspektyw te tragiczne dni lipca 1945 r.

W dawnej siedzibie Urzędu Bezpieczeństwa w Augustowie planowane jest urządzenie Domu Pamięci Obławy Augustowskiej. Czy są jakieś inne miejsca, które już teraz mogą obejrzeć osoby, które chcą dowiedzieć się więcej o obławie augustowskiej?

Obława augustowska nie została dotychczas upamiętniona w postaci klasycznego muzeum. Są za to miejsca pamięci w Augustowie, Suwałkach, Sokółce, czy też najbardziej rozpoznawalne — Góra Krzyży w Gibach. Na symbolicznej Gólgocie rokrocznie spotykają członkowie rodzin Ofiar oraz wszyscy, dla których jest to ważny temat. Staraniem Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku przy współpracy z Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Białymstoku powstała leśna ścieżka dydaktyczna po terenie, na którym rozgrywały się tragiczne zdarzenia sowieckiej obławy. ■

Rozmawiała Ilona Lewandowska

TVP
WILNO

W 2021 r. na rynku im. Króla Zygmunta Augusta w Augustowie zaprezentowano wystawę IPN „Obława Augustowska lipiec 1945” **Fot. IPN Białystok**

Lato z DKP: edukacja po polsku w atrakcyjnej formie

Antoni Radczenko

Bożena Mieżonis twierdzi, że celem jest kontynuowanie edukacji w języku polskim podczas wakacji w atrakcyjnej formie.

Okres letni to czas wakacji. Półkolonie organizowane przez Dom Kultury Polskiej w Wilnie są dobrym rozwiązaniem zarówno dla dzieci oraz dorosłych, którzy nie muszą myśleć, czym zająć latorośle, kiedy są w pracy.

EDUKACJA PO POLSKU

W tym roku odbyła się szósta edycja tego projektu.

— Latem przede wszystkim skupiamy się na dzieciach w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, które są naszym głównym targetem. Naszym celem jest, aby dzieci lato spędziły w polskim otoczeniu. Chcemy, aby edukacja trwała również latem. To są wakacje, więc chcemy, aby ta edukacja odbywała się w przyjaznej atmosferze. Stawiamy na to, aby odbywała się ona w sposób interaktywny — dzieli się z „Kurierem Wileńskim” Bożena Mieżonis, koordynatorka projektów w Domu Kultury Polskiej.

Rekrutacja na półkolonie odbyła się 4 lipca. Ogółem w tym roku planuje uczestniczyć w półkoloniach 240 dzieci w trzech tygodniowych turnusach. Zajęcia rozpoczną się 24 lipca, a zakończą się 11 sierpnia. Na każdy turnus będzie uczęszczało 80 dzieci, które zostaną podzielone na cztery 20-osobowe grupy. Pieczę nad każdą z nich będzie miała osoba z wykształceniem pedagogicznym oraz osoba wspomagająca. Poza murami DKP zajęcia będą prowadzone przez osoby, które mają odpowiednie kwalifikacje. Mniej

Półkolonie są czołowym projektem letnim dla dzieci organizowanym przez Dom Kultury Polskiej w Wilnie. W ramach projektu polskie dzieci na Litwie mają warsztaty oraz wycieczki edukacyjne.

„Latem przede wszystkim skupiamy się na dzieciach w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym” — mówi Bożena Mieżonis

Naszym celem jest, aby dzieci lato spędziły w polskim otoczeniu. Chcemy, aby edukacja trwała również latem. To są wakacje, więc chcemy, aby ta edukacja odbywała się w przyjaznej atmosferze. Stawiamy na to, aby odbywała się ona w sposób interaktywny — dzieli się z „Kurierem Wileńskim” Bożena Mieżonis, koordynatorka projektów w Domu Kultury Polskiej.

więcej w 90 proc. wszystkie zajęcia będą odbywały się po polsku.

REKRUTACJA NA ŻYWO

Zajęcia będą odbywały się od godz. 8 do 17. Wszyscy podopieczni mają zapewnione trzy posiłki dziennie.

— W tym roku zmieniliśmy proces rekrutacji. Odbyła się ona nie poprzez Internet, tylko na żywo w sali koncertowej DKP. Wprowadziliśmy zmiany, ponieważ otrzymaliśmy sygnały od niektórych rodziców, że lepiej byłoby robić zapisy na żywo. Bo wówczas proces jest bardziej przejrzysty. Dom Kultury Polskiej przychylił się do propozycji. Muszę powiedzieć, że sama rekrutacja przeszła bardzo szybko, bez żadnych zakłóceń — mówi Mieżonis.

Zgodnie z zasadami jedna osoba mogła zapisać maksymalnie dwójkę dzieci, ale tylko pod warunkiem, że są one rodzeństwem. Poza tym jedno dziecko może uczestniczyć tylko w jednym turnusie. Wpisowe w tym roku wynosi 60 euro i nie podlega zwrotowi. Wyjątek stanowi choroba, która zostanie potwierdzona zaświadczeniem lekarskim.

14.>>

ZRÓŻNICOWANY PROGRAM

Administracja Domu Kultury Polskiej, podobnie jak w latach poprzednich, zadbała, żeby program półkolonii był zróżnicowany.

— Będzie dużo wycieczek. Będą się one odbywały nie tylko w Wilnie, ale również poza nim. Dzieci będą miały wycieczkę edukacyjną do Trok, gdzie statkiem opłyną dookoła zamku trockiego. Na statku będzie przewodnik, który w języku polskim opowie o historii zamku oraz samych Trok. Po wycieczce statkiem dzieci będą miały warsztaty dotyczące legend, które również będą prowadzone po polsku. Przewidziana jest też wycieczka na farmę alpaka, która będzie połączona z zabawami integracyjnymi. Planujemy także piknik przy ognisku. W ramach półkolonii dzieci udadzą się też do wsi Wikingów, gdzie zapoznają się z kulturą bałtycką. Między innymi w wsi Wikingów odbędą się pokazy tradycyjnej kuchni Bałtów oraz ich zajęć codziennych, czy technik walk — opowiada koordynatorka.

W Wilnie dzieci będą miały wycieczkę edukacyjno-zapoznawczą oraz odwiedzą Muzeum Monet. W

samym Domu Kultury Polskiej dzieci będą miały warsztaty edukacyjne z klockami lego. Tematem przewodnim warsztatów będzie kosmos.

— To nie będzie tylko zabawa, ponieważ nasi wychowankowie zdobędą wiedzę o kosmosie oraz statkach kosmicznych. Poza tym będą warsztaty kuchni polskiej dla najmłodszych oraz warsztaty dotyczące polskich tańców i melodii — zaznacza nasza rozmówczyni.

PRAWDZIWY MŁOTEK I WIERTARKA

O ile półkolonie rozpoczną się za kilka tygodni, to sezon letni dla dzieci Dom Kultury Polskiej rozpoczął się warsztatami stolarskimi „Dziki Dzieci”, które były prowadzone przez projektantkę wzornictwa Annę Berę oraz psychoterapeutkę Małgorzatę Matwiejczyk. Celem warsztatów nie jest nauczenie dzieci wykonywania określonego schematu, tylko realizowanie własnych pomysłów.

— Te warsztaty w ubiegłym roku spotkały się z dużym zainteresowaniem, dlatego postanowiliśmy je powtórzyć. Podczas warsztatów dzieci robiły dinozaury oraz inne podobne stwory. Widzimy,

że projekt sprawdził się również w tym roku. Dzieciaki bardzo się cieszą, że do stworzenia własnych zabawek mogą pracować z prawdziwym młotkiem lub wiertarką, a dorośli w pełni im ufają. Mogę stanowczo stwierdzić, że w skali dziesięciopunktowej projekt oceniam na 10 punktów — dzieli się z nami swymi spostrzeżeniami koordynatorka projektów DKP.

KU UWADZE DOROSŁYCH

Dom Kultury Polskiej nie zapomina też o odbiorcach w wieku dorosłym. Jak poinformowano nasz dziennik, jeśli zostanie potwierdzone finansowanie, to zostanie zorganizowanych kilka inicjatyw poza siedzibą DKP dla osób starszych. Informacja na stronie domu kultury ma pojawić się w najbliższym czasie.

— Ma odbyć się również tradycyjny koncert na pożegnanie lata, który odbędzie się albo w samym końcu sierpnia lub na początku września — informuje Bożena Mieżonis. ■

Fot. Marian Paluszkiwicz

TVP
WILNO

■ Półkolonie w Domu Kultury Polskiej odbywają się od sześciu lat

Uwaga na kleszcze. W okręgu wileńskim są szczególnie aktywne

Lato w pełni, a to oznacza, że spędzając czas na łonie natury, musimy zachować czujność i uważać na kleszcze. Ukłucie tego pajęczaka może doprowadzić do bardzo poważnych chorób zakaźnych i powikłań. Dlatego tak ważne jest, żeby unikać kontaktu z tymi insektami.

Anna Pieszko

Choroby przenoszone przez kleszcze są groźne i często trudno je rozpoznać. Do najgroźniejszych należą kleszczowe zapalenie mózgu i borelioza (choroba z Lyme).

PONAD 900 GROŹNYCH W SKUTKACH UKĄSZEŃ

— W 2022 r. w okręgu wileńskim odnotowano 110 przypadków kleszczowego zapalenia mózgu, wskaźnik wyniósł 13,2 na 100 tys. mieszkańców, co stanowi 29,2 proc. całkowitej zapadalności na kleszczowe zapalenie mózgu na Litwie — poinformowała w komentarzu dla „Kuriera Wileńskiego” Rasa Liausėdienė, doradczyni Oddziału Zarządzania Chorobami Zakaźnymi z Narodowego Centrum Zdrowia Publicznego przy Ministerstwie Ochrony Zdrowia RL.

Wskazuje również na inne groźne dane: w 2022 r. w okręgu wileńskim odnotowano 792 przypadki boreliozy. Wskaźnik ten wyniósł 94,9/100 tys. mieszkańców, co stanowiło 33,3 proc. ogólnej zachorowalności na boreliozę na Litwie.

KLESZCZOWE ZAPALENIE MÓZGU

Kleszczowe zapalenie mózgu (KZM) jest niebezpieczne, bo w początkowym okresie może zostać nierozpoznane. Daje mało charakterystyczne objawy podobne do grypy, po czym następuje bezobjawowy okres choroby. KZM jest chorobą ośrodkowego układu nerwowego; może ona prowadzić do poważnych powikłań neurologicznych i psychicznych. Prawdopodobne jest pojawienie się zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych, zapa-

Obozując na wolnym powietrzu, należy się upewnić, że roślinność wokół namiotu jest krótko przycięta. Warto również użyć repelentów

Kleszcz wyczuwa potencjalną ofiarę z odległości 20 metrów — reaguje na temperaturę jej ciała, zapach potu i wydychany dwutlenek węgla. Gdy znajdzie się na skórze, nie atakuje na oślep. Może wędrować nawet przez godzinę w poszukiwaniu miejsca, gdzie naskórek jest cienki i lekko wilgotny.

lenia mózgu i rdzenia kręgowego oraz zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych z objawami zapalenia korzeni nerwowych.

Hospitalizacja może trwać nawet kilka miesięcy, a leczenie i rehabilitacja wiele lat. Przeciwno KZM można się zaszczepić!

BORELIOZA (CHOROBA Z LYME)

Kleszcze mogą być nosicielami różnych zarazków, w tym groźnych krętków boreliozy. W pierwszym etapie choroby mogą pojawić się objawy grypopodobne, a następnie gorączka, poty, dreszcze, fale gorąca, zmęczenie, ociężałość, dolegliwości stawowe, drętwienie kończyn lub tylko palców, bóle i skurcze mięśni, tiki mięśni twarzy lub innych mięśni, kołatanie serca, skoki ciśnienia, porażenie nerwów, w tym np. porażenie nerwu twarzowego (opadanie kącika ust), objawy podrażnienia lub zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych i nerwów obwodowych i zapalenie mięśnia sercowego.

Przeciwno boreliozie nie ma szczepień, chronią przed nią tylko ogólne środki zapobiegawcze.

16.>>

W NIECHLUBNEJ CZOŁÓWCE

„Statystyki są nieubłagane — pod względem zachorowalności na kleszczowe zapalenie mózgu, które uszkadza mózg i układ nerwowy i często bezpowrotnie niszczy ludzkie życie, jesteśmy w czołówce w Europie w złym tego słowa znaczeniu, podobnie sytuacja wygląda w ocenie przypadków boreliozy. Oznacza to, że prawie wszyscy, niemalże przez cały rok — biorąc pod uwagę, że czas trwania aktywności kleszczy w przyrodzie wydłuża się — mamy do czynienia z ryzykiem. Potwierdza to również monitorowanie liczebności kleszczy w miejscach, które są szczególnie odwiedzane przez ludzi” — wskazuje w komunikacie Rolanda Lingiené, dyrektor Wileńskiego Departamentu Narodowego Centrum Zdrowia Publicznego (NVSC).

BĄDŹMY CZUJNI

Kleszcz wyczuwa potencjalną ofiarę z odległości 20 metrów — reaguje na temperaturę jej ciała, zapach potu i wydychany dwutlenek węgla. Gdy znajdzie się na skórze, nie atakuje na oślep. Może wędrować nawet przez godzinę w poszukiwaniu miejsca, gdzie naskórek jest cienki i lekko wilgotny.

Najczęściej wybiera miejsce za uchem, na granicy włosów, pod

kolanem lub w pachwinie. Choć kleszcz wkuwa się dość głęboko w skórę, jest to w zasadzie niewyczuwalne. Jednocześnie bowiem wprowadza wydzielinę, która zawiera substancje znieczulające i opóźniające reakcję zapalną u żywiciela. Dlatego nie pojawia się ból czy zaczerwienienie, które by alarmowały i skłoniły do dokładniejszego przyjrzenia się podrażnionemu miejscu na skórze.

Jeśli okaże się, że staliśmy się ofiarą kleszcza — jak najszybciej go usuńmy. Jeśli już zdążył się wkuć, uchwyc go np. pęsetą tuż przy skórze i ruchem lekko obrotowym energicznie pociągnij do góry.

Ranę starannie zdezynfekuj i obserwuj, czy w ciągu 2–3 tygodni nie wystąpią objawy przypominające grypę (gorączka do 38°C, bóle mięśni i stawów, bóle głowy, ból żołądka), które mogą świadczyć o zakażeniu KZM. Musisz wtedy znaleźć się pod opieką lekarza.

Warto zastanowić się nad zaszczepieniem siebie i dzieci przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu — szczególnie jeśli wybieramy się na tereny, gdzie jest duża zachorowalność na KZM.

Jeżeli zaś w ciągu 1–5 tygodni pojawi się rumień, natychmiast zgłoś się do lekarza — konieczna jest kuracja antybiotykowa, by opanować boreliozę w jej wczesnym stadium. Jeśli w tym czasie rumień nie wystąpi, zbadaj krew (test na obecność przeciwciał przeciw krętkom boreliozy), by upewnić się, że kleszcz nie zakaził cię chorobą z Lyme.

SZCZEPIONKI CHRONIĄ PRZED KZM

Warto zastanowić się nad zaszczepieniem siebie i dzieci przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu — szczególnie jeśli wybieramy się na tereny, gdzie jest duża zachorowalność na KZM.

— Dzieci przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu są szczepione już od pierwszego roku życia — informuje nasz dziennik Rasa Liausėdienė.

— Główny kurs szczepienia składa się z trzech dawek. Lekarz rodzinny zdecyduje, kiedy podać pierwszą dawkę. Drugą dawkę wstrzykuje się 1–3 miesiące po wstrzyknięciu pierwszej. Można ją podać również dwa tygodnie po pierwszej dawce, jeśli potrzebna jest szybka ochrona. Trzecią dawkę wstrzykuje się zazwyczaj 5–12 miesięcy po podaniu drugiej.

Najlepiej podawać pierwszą i drugą dawkę szczepionki zimą. Dzieje się tak dlatego, że aktywny okres kleszczy rozpoczyna się na wiosnę. W ten sposób na początku okresu aktywności kleszczy powstanie wystarczająca ochrona immunologiczna.

— Trzecia dawka kończy kurs szczepienia. Może być podawana w dowolnym momencie latem lub jesienią, jeśli od drugiej dawki minęło co najmniej pięć miesięcy, a najpóźniej — tuż przed następnym okresem aktywności kleszczy — tłumaczy Rasa Liausėdienė.

Dodaje też, że po podaniu trzeciej dawki powstaje odporność, która wystarcza na co najmniej trzy lata. Jeśli przerwy między dawkami są dłuższe niż zalecane, wystarczająca ochrona przed kleszczowym zapaleniem mózgu może się nie wytworzyć. ■

Fot. Marian Paluszkiwicz

■ Przed kleszczowym zapaleniem mózgu chroni szczepionka

Szaleństwo inflacji opadło, ale ceny żywności nadal straszą

W ostatnich dwóch latach ceny żywności na Litwie rosły dwukrotnie szybciej niż średnia europejska, a za niektóre produkty już teraz płacimy więcej niż Skandynawowie.

Po wyhamowaniu ogólnej inflacji nie widać jeszcze tendencji obniżek cen w handlu artykułami spożywczymi, a eksperci twierdzą, że możemy go nie zauważyć, ponieważ istnieją przesłanki do dalszego wzrostu cen niektórych produktów.

WZROST O PRAWIE 47 PROC.

W ciągu dwóch lat ceny żywności i napojów na Litwie wzrosły o prawie 47 proc., podczas gdy średnia w Europie wyniosła 26,5 proc.

W 2011 r. poziom cen żywności osiągnął 88 proc. średniej UE, a obecnie ją jeszcze bardziej przekracza. Na przykład produkty mleczne w naszym kraju kosztują już o jedną piątą więcej niż w Finlandii czy Szwecji.

Pozytywną wiadomością mogą być najnowsze dane o inflacji, pokazujące, że mieszkańcy będą mogli odetchnąć z ulgą — maj i czerwiec były pierwszymi miesiącami od dłuższego czasu, kiedy ogólny poziom cen nieznacznie spadł, tj. odnotowano miesięczną deflację.

MIĘSO NADAL BĘDZIE DROGIE

„W czerwcu zauważyliśmy pewne oznaki tańszej żywności w porównaniu z majem. Ale myślę, że przyczyna tego jest czysto techniczna, ponieważ jedna sieć handlowa miała duży skok cen w maju i skorygowała je w czerwcu. Dlatego uzyskaliśmy efekt, że w zeszłym miesiącu było trochę taniej” — powiedział Arūnas Vizickas, szef portalu analizującego ceny Pricer.lt.

W czerwcu symbolicznie spadły ceny nabiału, ale wzrosły ceny mięsa.

Dainius Dundulis, właściciel sieci handlowej Norfa, powiedział, że ceny produktów spożywczych „znajdują się obecnie w fazie wahań”, ale zaznaczył, że prawdopodobnie nie-

■ Trudno jest wytłumaczyć wysoką cenę chleba... Fot. Youtube

realistyczne byłoby oczekiwanie ich znacznego spadku. „Ceny produktów mlecznych prawdopodobnie pozostaną na obecnym poziomie, ponieważ surowe mleko stało się nieco droższe. Z kolei norweskie ryby może będą tańsze. Stopniowo powinny też spadać ceny pieczywa” — powiedział Dainius Dundulis.

Zaznaczył jednak, że koszt uboju podwoił się w ciągu ostatniego półtora roku, więc ceny produktów mięsnych w sklepach będą nadal rosły.

Według danych giełdy Nord Pool mieszkańcy Litwy i Łotwy zapłacili w czerwcu najwięcej za prąd w Europie, ale po uwzględnieniu podatku od towarów i usług (PVM) cena żywności jest też jedną z najwyższych w Europie.

LITEWSKI FENOMEN

Zapytany, co spowodowało, że ceny żywności w naszym kraju rosły znacznie szybciej niż w pozostałej części Europy, Arūnas Vizickas powiedział, że przyczyn jest kilka.

„Jedną z nich jest to, że banki oznajmiły, że ludzie zgromadzili dużo pieniędzy po pandemii, innym akceleratorem był początek wojny. W głównych krajach UE wzrost cen był bardziej umiarkowany i wynikał z większej konkurencji między sieciami handlowymi” — powiedział szef portalu Pricer.lt. ■

Aleksander Borowik
na podst. inf. agencyjnych

Handlarze zarabiają najwięcej...

Po spadku cen skupu mleka w tym roku masło potaniało w Polsce o 12 proc., w Niemczech aż o 29 proc., a na Litwie w tym czasie zaledwie o 6 proc. Trudno jest na przykład wytłumaczyć wysoką cenę chleba. Rolnicy nieco mniej dostają za zboże, ale zwiększyły się dochody młynów, piekarzy też, a handlarze zarabiają najwięcej — dwa razy więcej niż rok temu. Wcześniej zarobek handlarzy z kilograma chleba wynosił około 0,7 euro, teraz to 1,4 euro...

Mieszkańców Litwy nie stać na nowsze samochody

Średni wiek aut na Litwie jest najgorszy od 10 lat. Kupujemy coraz więcej i coraz starszych samochodów. Kiedyś np. Belgowie mawiali, że auto, które przejechało 150 tys. km, do dalszej jazdy już się nie nadaje, a teraz jeżdżą i tymi z 250 tys. km na liczniku.

Aleksander Borowik

— Średni wiek samochodu osobowego zarejestrowanego na Litwie rośnie i osiągnął niespotykany dotąd poziom — powiedział nam Zbigniew Podskorbis, dyrektor działu sprzedaży BRC Autocentras, największej spółki w krajach bałtyckich sprzedającej certyfikowane używane samochody. — W ciągu ostatnich pięciu lat liczba takich samochodów osobowych zarejestrowanych w naszym kraju wzrosła o prawie jedną czwartą.

ZATRWAŻAJĄCE DANE

W 2018 r. mieszkańcy Litwy mieli ponad 1,36 mln używanych samochodów, a w czerwcu tego roku było ich już 1,68 mln. Według danych państwowej spółki Regitra, 1 stycznia br. w naszym kraju było 1,5 mln osób, które uzyskiwały prawo jazdy kategorii B. Choć statystyki pokazują, że coraz więcej Litwinów stać na zakup samochodu, nowe lub używane pojazdy wciąż są stosunkowo rzadkie — średni wiek floty samochodowej w kraju jest jeszcze gorszy. Z danych wynika, że średni wiek samochodu osobowego w naszym kraju na początku tego roku wynosił 16,2 lat. Pięć lat temu — w styczniu 2018 r. — wskaźnik ten wyniósł 14,1 lat.

FLOTA SIĘ STARZEJE...

Eksperti twierdzą, że starzenie się litewskiej floty transportowej jest spowodowane znacznym wzrostem cen nowych i używanych samochodów w ciągu ostatniego roku, ale są też inne przyczyny związane z pewnymi przyzwyczajeniami litewskich kierowców.

Laurynas Boguševičius, założyciel firmy zajmującej się handlem samochodami Deals on Wheels, mówi, że nie pamięta, aby średni wiek litewskiego samochodu kiedykolwiek

Średni wiek samochodu osobowego w naszym kraju na początku tego roku wynosił ponad 16 lat... Fot. Dainius Labutis, ELTA

przekraczał 16 lat, wskaźnik ten od wielu lat oscyluje wokół 14-15 lat. A tymczasem według niego nowe samochody niektórych marek i modeli kosztują obecnie o 30 proc. więcej.

TRZECI — NA GRZYBY...

Zbigniew Podskorbis jest jednak przekonany, że wskaźnik średniego wieku samochodów mógłby się poprawić, gdyby mieszkańcy Litwy mieli ogólnie mniej pojazdów do wyboru i wybierali je bar-

dziej odpowiedzialnie. — Ludzie np. kupują 7-letni samochód, a mają drugi — 15-letni, który jest w stosunkowo dobrym stanie, więc zostawiają je dziecku, które po pół roku otrzyma swoje prawo jazdy — wyjaśnia nasz rozmówca.

Według Zbigniewa ludzie bardzo niechętnie żegnają się ze swoimi pojazdami, więc nierzadko rodzina ma trzy samochody.

— Dla męża, żony i trzeci — którego nie szkoda — do lasu po grzyby! — śmieje się. ■

Wątpliwości dotyczące oficjalnych statystyk

Valentinas Naujanis, kierownik firmy Varanas, zarządzającej kowieńskim rynkiem samochodowym, wątpi w średni wiek samochodów opublikowany przez Regitrę:

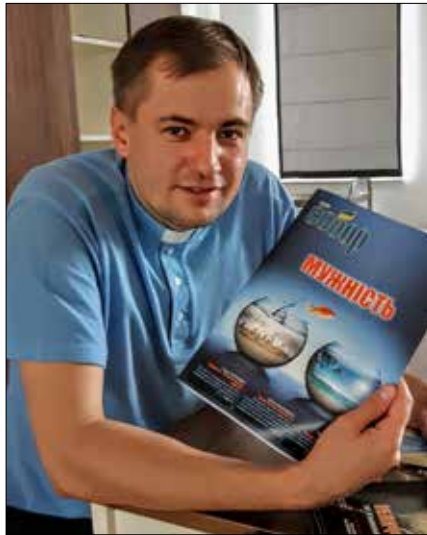
„Wydaje się, że Litwini jeżdżą coraz nowszymi samochodami. Tymczasem u nas zwykle kupujący wybierają 10-letnie pojazdy kosztujące 5-6 tys. Euro. Poza tym statystyki mogą być »sfalszowane« przez samochody kupowane przez nabywców ze Wschodu. Są to w większości starsze pojazdy, które wyjeżdżają z naszego kraju z litewskimi rejestracjami, więc przez jakiś czas pojawiają się w danych Regitry. W samej Ukrainie jest około 100 tys. pojazdów z litewskimi numerami rejestracyjnymi”.

Ks. Andrzej Bodnaruk: „Każdej nocy u nas wyją syreny...”

Rozmowa z ks. Andrzejem Bodnarukiem, dyrektorem Biura Prasowego Archidiecezji Kijowskiej Ukraińskiego Kościoła Grekokatolickiego oraz proboszczem parafii św. św. Borysa i Gleba w Kijowie.

Leszek Wątróbski: Kościół Grekokatolicki na Ukrainie, razem z Kościołem Rzymskokatolickim, tworzą jeden Powszechny Apostolski Kościół Katolicki.

Ks. Andrzej Bodnaruk: Nasz Kościół należy do Kościołów Wschodnich, które rządzą się własnym prawem. Wszystkie Katolickie Kościoły Wschodnie są autonomiczne — „sui iuris” (swego prawa). Kościół nasz pozostaje w pełnej jedności ze Stolicą Apostolską. Nasza specyfika wynika z teologii, liturgii, duchowości, dyscypliny oraz tradycji. Zwierzchnikami Kościołów wschodnich są patriarchowie. Tytuły te noszą stare Kościoły — Koptyjski czy Ormiański. Następnie mamy tzw. arcybiskupów większych. Ten tytuł został przywrócony do świadomości wiernych w czasie Soboru Watykańskiego II. Jeśli chodzi o jurysdykcję i kompetencje, to tytuł ten jest porównywany z tytułem patriarchy. W Katolickich Kościołach Wschodnich jest obecnie kilku arcybiskupów większych: nasz ukraiński, rumuński, syromalankarski, syromalabarski i etiopski. Dalej mamy tytuł metropolity, stojącego na czele kościołów „sui iuris”. Tak jest na Słowacji, na Węgrzech czy w USA. Kolejnymi są samodzielne diecezje podporządkowane bezpośrednio Rzymowi. Są też samodzielne diecezje będące Kościołami „sui iuris”. Nasze diecezje, rozproszone po całym świecie (np. w Australii, Argentynie, Francji, Anglii i Niemczech), wchodzi w skład naszego Kościoła Grekokatolickiego, a biskupi tych diecezji biorą udział w pracach naszego Synodu Biskupów. Toteż wszystko, co dotyczy naszego Kościoła, dotyczy także i ich. Dziś, z powodu nowych wyzwań, rozmawiamy o utworzeniu nowych struktur naszego Kościoła w diasporze.

Ks. Andrzej Bodnaruk
Fot. Leszek Wątróbski

Wasz Kościół na Ukrainie przeżywa obecnie swoją wiosnę i ponownie budzi się do życia...

...po długich latach rządów komunistów, kiedy był najpierw prześladowany, a później zakazany. Naszych biskupów, księży i tysiące wiernych wywieziono na Syberię. Były to czasy wielu naszych męczenników.

Zmiany na lepsze zaczęły się z chwilą legalizacji waszego Kościoła...

Zaczęła się jego powolna i systematyczna odbudowa. To był rok 1988. Zmiany te widać dobrze na przykładzie naszego duchowieństwa składającego się dzisiaj z wielu młodych księży i hierarchów. Mamy też dużo powołań, ale w stosunku do potrzeb, po wielu latach zakazu czy ograniczania działalności Kościoła, to wciąż za mało.

Agresja rosyjska na Ukrainę — w lutym 2022 r., z poparciem Rosyjskiej Cerkwi Prawosławnej, zmieniła wiele. Jakie szkody poniósł wasz Kościół w okresie wojny?

Nasz Kościół poniósł i nadal ponosi spore straty. Można je podzielić na materialne i duchowe. Do tych pierwszych zaliczyłbym straty wśród naszych duchownych oraz straty świątyń. Brakuje nam informacji z terenów okupowanych. Nie wiemy, co dzieje się tam z naszymi parafia-

mi. Dwóch naszych kapłanów zostało wywiezionych z ziem zajętych przez rosyjskich okupantów i ślad po nich zaginął. Nikt nie wie, gdzie ich wywieziono i co się z nimi dzieje. A w sprawie naszych świątyń, to nie wiemy w jakim stanie są te, które znajdują się na terenach czasowo zajętych przez wroga. Znamy natomiast los naszej świątyni w Irpieniu pod Kijowem, która została ostrzelana w czasie rosyjskich nalotów. Ostrzał Irpienia był przerażający i ludzie chowali swych zmarłych w ogrodach i na podwórkach, bo niemożliwe było dostanie się na cmentarz.

Wielu ludzi ginie w obronie Ukrainy. Są wśród nich także wasi wyznawcy...

Jeszcze niedawno niektórzy nasi parafianie pomagali nam jako wolontariusze. A teraz są na wojnie. Niektórzy wracają w trumnach... To jest bardzo ciężka rana dla ich rodzin. Parafianie tracą coraz częściej swoich bliskich. Ale my mówimy im o nadziei i miłości, mówimy też, że stoimy u progu pokoju i zwycięstwa. Dodatkowym nieszczęściem naszych ludzi są nocne naloty i bombardowania. Nocne alarmy ostrzegające o nadlatujących raketach i dronach nie pozwalają nam na normalny sen. Ludzie budzą się każdej nocy i obserwują, czy rakietą nie spadła gdzieś blisko. Tak działa Rosja. Strzela i niszczy obiekty cywilne, strasząc ludność cywilną. U nas jest tak, że każdej nocy o godzinie 3 nad ranem słychać syreny.

A jak wygląda wasze codzienne życie?

Dajemy sobie jakoś radę. Duża pomoc przybywa tu z Zachodu, z Polski, z Niemiec, z Ameryki oraz z innych państw. Wszyscy staramy się pracować i żyć tak, jak przed wybuchem wojny. Nasi księża prowadzą też nadal działalność duszpasterską wszędzie tam, gdzie jest to tylko możliwe. Przy parafiach powstały tzw. punkty niezłomności. Jest w nich zawsze Internet, działają generatory i są wreszcie piece opalane drzewem.

20.>>

Można się więc w takim miejscu połączyć z rodziną i światem, a zimą ogrzać. Ludzie uczą się w nich języka ojczystego. Jeszcze kilkanaście lat temu na ulicach Kijowa częściej słychać było język rosyjski niż ukraiński. Dziś jest odwrotnie. Ludzie nie chcą rozmawiać po rosyjsku, uznając, że jest to język okupanta i wroga.

Ilu wiernych na terenie całej Ukrainy liczy wasz Kościół?

Wszystkich wiernych, należących do Ukraińskiego Kościoła Greckokatolickiego, jest aktualnie około 6,5 mln na całym świecie. W Ukrainie natomiast jest około 4 mln wiernych naszego Kościoła, co stanowi 10 proc. wszystkich mieszkańców naszego państwa.

A jak wygląda struktura waszego Kościoła?

Składa się ona z 4 archidiecezji w Ukrainie: kijowskiej i lwowskiej oraz iwano-frankowskiej i tarnopolskiej. One z kolei dzielą się na diecezje. Do układu archidiecezji kijowskiej należą egzarchaty (administracja czasowa): łucki, doniecki, charkowski, odeski i krymski. Do archidiecezji lwowskiej należą diecezja sokalsko-żółkiewska, samborsko-drohobycka oraz stryjska. Do Archidiecezji Tarnopolskiej należą diecezje w Buczaczu i Kamieńcu Podolskim, natomiast do Archidiecezji iwano-Frankowskiej — kołomyjska oraz czerniowiecka.

Jak dziś wygląda duszpasterstwo greckokatolickie w Kijowie?

W Kijowie mamy 4 kościoły greckokatolickie. Naszych parafii jest natomiast więcej. Zarejestrowanych jest aktualnie ponad 10. Tam też nasi wierni zwracają się do lokalnych władz miasta z prośbą o wydzielenie odpowiedniego miejsca pod budowę nowego kościoła.

Jaka jest struktura wiekowa waszych wiernych?

W naszych kościołach modlą się ludzie w różnym wieku. W mojej parafii i całej środkowej Ukrainie najliczniej uczestniczą w nabożeństwach wierni w średnim wieku. Tu w Kijowie jest dużo studentów i młodzieży uczącej się. Tworzą oni liczne wspólnoty akademickie, które spotykają się na modlitwę i prowadzą działalność charytatywną. Średnie pokolenie, stanowiące tu procentowo większość, otwiera dla siebie Kościół na nowo. Starsze pokolenie, w Kijowie i na terenach centralnej Ukrainy, jest niestety stracone dla Kościoła. Są to konsekwencje długich lat komunizmu i ateizmu, który zabrał Boga z ich serc. Zdarza się też często wśród starszego pokolenia, że człowiek na łożu śmierci nie chce wizyty księdza. W mojej parafii jest dużo inteligencji. Ludzie ci mają w zdecydowanej większości ukończone wyższe studia i są bardzo chętni do pomocy. Mamy np. adwokata Olega Stusa. On po nabożeństwie siada za biurkiem w bibliotece i doradza bezpłatnie potrzebującym porady prawniczej. Po każdym niedzielnym nabożeństwie prowadzimy szkółkę dla 3 grup dzieci. Pierwsza grupa to

dzieci do pierwszej komunii świętej. Następna to małe przedszkolaki i kolejna — starsze dzieci, które chcą się dalej rozwijać religijnie. Mamy swoich katechetów, którzy prowadzą zajęcia z dziećmi. Jest wreszcie grupa ludzi dorosłych. Spotykamy się z nimi po niedzielnym nabożeństwie i uzupełnimy ich wiedzę religijną. Widzę ich duże zainteresowanie poruszonymi tematami. W naszej archidiecezji ponad 70 proc. księży to ludzie młodzi, po studiach w Rzymie, Polsce czy Niemczech. Decyzję o zagranicznych studiach specjalistycznych, po naszych uczelniach ukraińskich, podjął kard. Lubomir Huzar. Chciał, aby nasi księża ukończyli drugie studia za granicą. Mamy w Kijowie własne seminarium, założone jeszcze przez kardynała L. Huzara. Kiedy zaczynało ono swoją działalność, to na pierwszym roku było tylko 10 kandydatów, przeważnie z zachodniej Ukrainy. Dzisiaj nasze seminarium istnieje już 7. rok i ma pierwszych absolwentów oraz około 60 kleryków pochodzących nie tylko z zachodniej Ukrainy, ale i urodzonych tu w centralnej i wschodniej Ukrainie. Wykładałem w nim prawo kanoniczne i prowadzę zajęcia z dziennikarstwa, które ukończyłem w Polsce.

W Ukrainie mamy kilka seminarium greckokatolickich. Duże i bardzo nowoczesne seminarium mamy we Lwowie, gdzie jest także Ukraiński Uniwersytet Katolicki. Kolejne seminarium mamy w Iwano-Frankowsku, Tarnopolu i Drohobyczu. ■

Rozmawiał Leszek Wątróbski

KROK W DOBRĄ STRONĘ

W piątek (7 lipca br.) w katedrze warszawskiej pw. św. Jana Chrzciciela odprawione zostało nabożeństwo Słowa, w którym uczestniczyli m.in. przewodniczący KEP abp Stanisław Gądecki i arcybiskup większy kijowsko-halicki, zwierzchnik Ukraińskiego Kościoła Greckokatolickiego abp Światosław Szewczuk. Kościoły łacińskie i greckokatolickie zdecydowały, by przygotować i przeprowadzić pielgrzymkę pojednania, którą rozpoczęło podpisanie wspólnego oświadczenia o pojednaniu i przebaczeniu. Był to krok w dobrą stronę i poprzedził 80. rocznicę Tragedii Wołyńskiej.

Abp Światosław Szewczuk, zwierzchnik Ukraińskiego Kościoła Greckokatolickiego i abp Stanisław Gądecki, metropolita poznański i przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski w katedrze warszawskiej pw. św. Jana Chrzciciela (7 lipca 2023) Fot. archiwum pryw.

„Wakacje z Bogiem” w Szczecinowie

Młodzież z trzech polskich szkół na Litwie i z parafii w Kalwarii Wileńskiej zgodnie pojechała do Szczecinowa, gdzie prócz odpoczynku mogli ubogacić się duchowo. I zaprzyjaźnić! Zapraszamy do przeczytania relacji siostry Jordany z wyjazdu na obóz „Wakacje z Bogiem”.

W dniach 23–30 czerwca uczniowie z Gimnazjum im. Sz. Konarskiego w Wilnie, z Gimnazjum im. Św. R. Kalinowskiego w Niemieżu, ze szkoły podstawowej im. M. Zdziechowskiego w Suderwie oraz z młodzież z parafii Znalezienia Krzyża Świętego w Kalwarii Wileńskiej uczestniczyli w obozie „Wakacje z Bogiem”.

W tym roku „Wakacje z Bogiem” odbywały się pod hasłem „Cieszcie się i radujcie, albowiem wasza nagroda wielka jest w niebie” (Mt 5, 12).

POGŁĘBIENIE OŚMIU BŁOGOSŁAWIEŃSTW

Stałym miejscem zamieszkania był Dom Wypoczynkowy w Szczecinowie. Młodzież miała możliwość ubogacić się duchowo oraz kreatywnie i pożytecznie wykorzystać czas pobytu. Dzień rozpoczął się i kończył modlitwą.

Celem wakacji było pogłębienie Ośmiu Błogosławieństw.

Każdego dnia były organizowane różne zajęcia, takie jak: gra terenowa, zajęcia sportowe, malowanie koszulek, plectenie różańców ze sznurka, teatr (pantomima), kąpiel i pływani katamaranami po jeziorze Szóstak.

ŚWIĘTA LIPKA I „RUCHOMY” KONCERT

Podczas pobytu odwiedziliśmy barokowe Sanktuarium Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w Świętej Lipce, podziwialiśmy koncert organowy z ruchomymi postaciami. Wraz z przewodnikiem, wspaniałym znawcą i miłośnikiem Warmii, zwiedziliśmy gotycki kościół pod wezwaniem św. Apostołów Piotra i Pawła w Reszlu, podziwialiśmy przepiękne warmińskie widoki z wieży widokowej oraz spacer

rowaliśmy uroczym wozem w Parku Miejskim. Rozkoszowaliśmy się pysznymi pączkami w klasztorze sióstr Misjonarek Świętej Rodziny.

WŁOSKA PIZZA W MIKOŁAJKACH

Miłą niespodzianką był wyjazd do Mikołajek oraz włoska pizza. Jesteśmy bardzo wdzięczni dyrekcji firmy ASAMI — naszym fantastycznym sponsorom — za możliwość wzajemnego ubogacenia się, pogłębienia wiary i wspaniałego odpoczynku nad jeziorem.

Dziękujemy Siostrze Misjonarce Świętej Rodziny za ciepłe przyjęcie i wysmienite posiłki oraz animatorom za troskę i opiekę. ■

s. Jordana Jolanta
Steckiewicz, MSF
(organizatorka „Wakacji z Bogiem”)
Fot. organizatorzy

■ „Wakacje z Bogiem” odbywały się pod hasłem „Cieszcie się i radujcie, albowiem wasza nagroda wielka jest w niebie” (Mt 5, 12)

Krzyżówka

Król Troi, ojciec Hektora Wybierana na castingu	Określa ciężar towaru	Poncjusz z Pontu Klub z Kijowa	Dawny cyrulik	Moss, top modelka	6	Nowy ... polskie miasto									
8		Wyrasta z pnia drzewa		Coś bardzo pięknego		Choroba jak rzeka									
Cyprian Kamil ... Mruczek o jasnej sierści Duży baniak		2	Ostra potrawa z Węgier	4											
			Zawsze chodzi w ognie	Brak przesady		Rzadkie imię żeńskie									
Dzieło bez wartości	Czarownik Indian	WC dla bobasa													
			Senne widziadło	14											
Lokal z ruletką Leśna karpia Forsa, szmal	Podniszczone okrycie	Ciasto lub danie mięsne	Miasto u stóp Tatr	Nadmuchiwane „łożko” w namiocie	Tom, gwiazdor z ekranu	12									
			13	Ramię głowonoga		Czarna powłoka jezdnia									
				Cenna tkanina ścienna											
Janusz, były poseł RP				Był nim bajkowy Asterix		Wątlusz, ryba z Bałtyku									
				Kabaret Jana Pietrzaka	16										
Kraik księcia Rainiera	11	Gapa na drzewie	Noś go i przy pogodzie			10									
Buzek lub Kulesza				Alarm dla harcerzy											
Niejeden w okrasie	Końska puszka rogowa	Stroni od uciech	Wydany wojsku	W nim królicza i młode	15	Żer hieny, lwa									
				Parafialne święto		Niezwyrodną flotą									
				Maniera szpanera											
Metys z utworu Litwosa Portrety królów Polski Bazar			Fusy na dnie naczynia			Zapach do ciasta									
						3									
				Majle usuwane bez czytania											
			Ciągnie wilka do lasu												
Kamień dla jubilera	Auto na usługi			Do pieca lub do kosza											
			Lokum dla papużki	7		5									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

nazwisko sportsmenki i jej dyscypliny

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 11-12 LIPCA

Poziomo: POLSKA - STRUP - DEKANAT - SAUNA - ASTER - UTRWALACZ - JUNAK - PRACA DOMOWA - WERTEP - ADELA - MARKI - TYKOT - NOTA - JUAN - CYTRA - GAZA - RATUNEK - LADACO - OSIKA - FALSKI - OMŁOT - WIOLETTA - BACA - GRÓB - TRZOS - LENIWE - LEWA - ETER - HAKER - RESZKA

Pionowo: PODSTĘP - EMOCJA - AWARIA - LEAR - RORATY - DALI - SKUWKA - TRATWA - SOBOLE - KANA - CZEK - KLASER - KANALIA - PIJAROWIEC - TALAR - STACJONATA - TOWOT - SZUM - DYNGUS - MAGNES - ŚRUT - NOCEK - ANIOŁ - RITZ - EZAW - LOCZEK - OŁÓWEK - EPIR - KARAT - AKANT - BERA

Hasło: Reynolds Deadpool

Uśmiechnij się!

Ojciec w kuchni energicznie rozbija kotlety schabowe. Wchodzi córka z jakimś chłopakiem i mówi zaczepnie:

— Tato, to Marcin, mój nowy narzeczony.

Ojciec rzuca okiem w ich stronę i zdecydowanie mało zachwycony delikwentem odpowiada z ironią:

— To całe szczęście, bo z Jacka już tylko tyle zostało...

***

Prokurator zadaje pytanie rodzinie:

— Dziadek zmarł śmiercią naturalną?

— Nie panie, wzywaliśmy lekarza.

***

W banku:

— Wszyscy! Stać i nie ruszać się!

— To napad?

— Nie, palancie, fotografia grupowa!

***

Budzi się Adam w raju po ciężkiej popijawie i czuje, że coś jest z nim nie tak.

Maca się po całym cieple, maca i nagle przerażony woła:

— Co się stało, gdzie są wszystkie moje żebra?!

Na to głos z góry:

— A kto wczoraj panienki zamawiał?

***

— Wodociągi?

— Tak, słucham?

— Z kranu płynie woda.

— A co ma płynąć?

— Sądząc po rachunku, to co najmniej ma być Bourbon!

***

Mąż z żoną ogląda horror. Nagle na ekranie pojawia się przerażająca, kobieca postać.

Żona wystraszona wykrzyknęła:

— O matko!!!

— Poznałaś, co?

***

Żona w drzwiach:

— Jadę do matki na kilka dni.

Będziesz grzeczny, nie będziesz rozrabiał?!

— Spokojnie — już mam rozrobione...

***

Rosyjski generał przemawia do żołdaków:

— Bronicie ojczyzny! Do walki!

Na co żołdacy odpowiadają:

— A dziś jest na stanowisku „ojczyzny” — Putin, Prigożyn czy ktoś jeszcze inny?

KOPCIUSZEK

CHARLES PERRAULT

Reżyseria: Lila Kiejzik

Asystent i Choreograf:
Jolanta Nowicka

Dźwięk, Światło, Video:
Artur Armacki

Ryszard Rotkiewicz
Joanna Bożerodska

Idea: Edward Kiejzik

**DOM KULTURY
POLSKIEJ
W WILNIE**

12 Września

11.00 i 14.00

Bilety: 7 €

Rezerwacja: +37065264613

www.teatrstudio.lt

Projekt dofinansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach Akcji „Polska i Polacy za Granicą 2023”

KUPNO

Najdrożej na Litwie kupujemy lasy (dojrzałe, młode, na drewno, poręby), ziemię i zagrody. Tel. 8 651 39 039

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. 8 686 03 070

Kupię mieszkanie. Może być bez remontu. Proponować różne warianty. Tel. 8 683 73159

Skupujemy części zamienne do rosyjskich samochodów osobowych i ciężarówek. Tel. (8-5) 269 95 19, 8 698 36 995

W konkurencyjnych cenach skupujemy samochody. Załatwiamy dokumenty. Wasz samochód – nasza troska. Tel. 8 602 05 044

Skupujemy samochody w dowolnym stanie. Załatwiamy dokumenty. Rozliczamy się na miejscu. Tel. 8 611 33 626

Kupię samochód terenowy (lit. visureigis). Tel. 8 688 56 717

Kupujemy ziemię, las, suchy las. Cięcia sanitarne. Rozliczamy się od razu. Tel. 8 606 01 125

Kupię dokumenty (wniosek) na działkę ziemi niepodlegającej zwrotowi. Rozliczamy się od razu. Tel. 8 692 88 088

Kupujemy działki pod budowę w Wilnie i rejonie wileńskim. Wykonujemy projekty. Szybkie rozliczenie. Tel. 8 606 01 125

USŁUGI

Usługi cmentarne. Montaż pomników, nagrobków, płyta nagrobkowa – grobowce. Renowacja mogił, układanie kostki brukowej, wypełnienie kruszo-

nym kamieniem i inne prace. www.gravas.lt, Vilnius, tel. 8 670 06 868

Wywóz śmieci. Transport ładunków. Profesjonalny zespół wykona prace wyburzeniowe. Tel. 8 678 003 83; 8 679 46 521

Pokrycie dachowe, naprawa. Dostawa materiału. Gwarancja pracy. Niedrogo i jakościowo. Tel. 8 606 97 218

Remontujemy pokrycia dachowe, fasady. Wieloletnie doświadczenie. Tanio kompletujemy materiały, udzielamy gwarancji. Tel. 8 677 34 202

Wykonujemy prace wysokiej jakości i w terminie: architektura krajobrazu, układanie kostki brukowej. Doświadczenie 10 lat. Wilno. Tel. 8 684 30 018

SPRZEDAŻ

Sprzedam suchą tarcicę (tzw. „piłomateriały”) o rozmiarach: 0,1x0,1x6; 0,05x0,200x6; 0,05x0,075x6; 0,02x0,12x6. Tel. 8 618 41 164

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona. Tel. 8 600 18 083 (Leon)

UM
UTENOS MĖSA

DROGO SKUPIJE BYDŁO
8 620 33544
Płaci od razu!

KAWIARNIA SULTINIAI

- Smaczne pierożki z nadzieniem
- Aromatyczna kawa, herbata
- Szybka obsługa
- Gorące dania

Znajdą nas Państwo w samym centrum stolicy: Vilnius, Jogailos 6
tel. 262 40 67, +370 5 212 43 91, +370 612 62339

KUPIJEMY LASY

DOJRZAŁE, MŁODE, NA DREWNO, PORĘBY, ZIEMIĘ, ZAGRODY W CAŁEJ LITWIE **8 676 41155**

NAPRAWIAMY

- telewizory (LCD, plazmowe)
- komputery · monitory
- kamery wideo
- cyfrowe aparaty fotograficzne
- wieże muzyczne i inną aparaturę dźwiękową
- telefony komórkowe, radiotelefony
- mikrofalówki, odkurzacze.

Wykonujemy skomplikowany remont. Udzielamy gwarancji.

Vilnius, ul. Kauno 34
tel. 8 655 22234
www.taisykla.com

UAB „Krekenavos agrofirma”

SKUPIJEMY BYDŁO

KROWY, CIELICE, BYKI
WEDŁUG WAGI RZEŻNEJ BĄDŹ ŻYWEJ
WAŻY, PŁACI OD RAZU, TRANSPORTUJE

TEL. (8 620) 61179

Hotel w Wilnie na sezon turystyczny zatrudni dyżurnego administratora

Wymagania: znajomość języka polskiego oraz angielskiego (podstawy).

Wynagrodzenie: około 100eur za dobę
Tel. 8 699 54718

Poszukujemy pracowników w Wilnie

Oferujemy pracę:

- **PRACOWNIKOM MOBILNYCH EKIP SPRZĄTAJĄCYCH** (sprzątanie terenu, od 750-950 euro)
- **KIEROWCOM** (kategorie C, CE od 2000 euro)
- **PRACOWNIKOM POMOCNICZYM** (od 850 euro)
- **SORTOWNIKOM** (od 750 euro)

Tel. 8 690 91969

Wynagrodzenie po odliczeniu podatku + premie.

Rekompensujemy paliwo

lub dowozimy do pracy transportem firmowym

Czekamy na Ciebie!

BLUE / YELLOW   www.stipruskartu.lt   #StiprusKartu #SilhiRazem

Wesprzyj wakacje sierot wojennych na Litwie

Dzwoń **1409** Przekaż 5 €

	
7.00	Info Wilno
7.15	Studio Wilno
7.30	S. „Wspólny dom - Huba”
7.45	Teledziennik
7.55	Pożyteczni.pl
8.20	Polonia 24
8.45	„Człowiek Boga” film dok.
9.35	S. anim. „Miś Uszatek”
9.45	Ugotuj nam bajkę
10.05	Gra słów
10.25	Słownik polsko@polski
10.50	Moda na język polski
11.15	Wędrowiec Polski
11.40	S. „Korona królów. Jagiellonowie”
12.10	S. „Leśniczówka”
12.30	Makłowicz w podróży
13.00	Info Wilno
13.05	wosjiko-polskie.pl
13.25	Weterynarze z sercem
13.50	Kabaret za kulisami
14.50	S. „Komisariat”
15.10	Gra słów
15.25	Dobre historie
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Egzamin z życia”
17.05	S. „Klan”
17.30	Ugotuj nam bajkę
17.45	S. anim. „Stacyjkowo”
18.05	S. „Barwy szczęścia”
19.00	Info Wilno
19.15	Studio Wilno
19.40	S. „M jak miłość”
20.30	Wiadomości
22.45	Informacje kulturalne
23.00	S. „Uwikłani”
23.45	Info Wilno
00.05	Studio Wilno
00.25	Zakończ się w Polsce
	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Dzień dobry, Litwo

6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30	Wiadomości
8.55	S. „Soko Leipzig”
9.40	S. „Soko Leipzig”
10.30	S. „Sprawa dla dwojga”
11.30	„LRT Studio Spraw Bieżących”
12.30	Przyjazna Litwa
13.30	Kto i dlaczego?
14.00	15.00, 16.00
	Wiadomości
16.30	S. „Zaklinacze koni”
17.15	S. „Wszystko dla pań”
18.00	Kto i dlaczego?
18.30	Ważna godzina
19.30	Ulice kobiet
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	Wiadomości Rowerowe
22.00	S. „Wikingowie”
22.50	S. „Syndrom helsiński”
23.45	S. „Soko Leipzig”

6.00	Filmy anim.
6.30	S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00	S. „Ratownicy”
8.00	S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00	S. „Świeża krew”
11.00	KK2
11.30	Od...do...
12.00	Wiadomości
13.20	Pani chłopka potyczki”
15.30	S. „Złoty chłopak”
16.30	Dobry wieczór, Litwo
18.30	Wiadomości
19.30	KK2
20.00	Od...do...
20.30	Pani chłopka
21.30	Wiadomości
22.30	„Padre” dramat
00.25	S. „Świeża krew”

LRT | PLUS

6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.05	Przyjazna Litwa
7.00	Kto i dlaczego?
7.30	Perymetry historii
8.30	Droga
9.00	Dzień dobry Litwo

11.30	Nasza rosyjska ulica
10.40	„Radziwiliada” film dok.
12.00	Legendy. Dziś i na zawsze
13.00	Weranda
13.30	To jest kino
14.00	Koncert V. Baumily
15.35	S. „Sprawa dla dwojga”
16.35	To jest mój ogród
17.05	„Jugosławia, odwrotna strona lustra” film dok.
18.00	„Służyć i bronić”
19.00	Fokus
19.30	S. dok. „Wysokie koszty utrzymania”
20.20	„Szkoła kreatywności”
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	„Ikar. Legenda Mietka Kosza” dramat
23.30	Spacery
00.00	Wiadomości DW (ros.)
00.15	Dziś na świecie (ros.)

6.00	Seriele anim.
7.45	S. „Szaleni sąsiedzi”
8.55	S. „W wirze miłości”
10.00	S. „Barrister Babu”
11.00	S. „Kobiety lekarz”
12.00	S. „Niewierna”
14.00	„Macocho” dramat
15.00	S. anim. „Simpsonowie”
16.00	Wiadomości TV3
16.30	TV Pomoc
18.30	TV3 wiadomości
19.30	S. „Szaleni sąsiedzi”
20.30	S. „Oskarżony o miłość”
21.30	Wieczorne wiadomości TV3
22.30	„Drużyna A” film akcji
01.30	S. „Cobra 11”

6.00	S. „Nieśmiertelny”
7.00, 13.30	Zasady mojej kuchni
8.20	S. „Czapla”
9.25, 15.55	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
10.35	S. „CSI. Miami”
11.35	S. „Policja Chicago”
12.30	S. „Nieśmiertelny”
17.00	Dzień info
17.30	S. „Policja Chicago”
18.30	S. „CSI. Miami”
19.30	S. „S.W.A.T.”
20.30	„Ale numer!”
21.00	„Strefa zrzutu” film akcji
23.05	„Wyścig” film akcji

LITUVOS rytas.tv

5.30, 13.00	Nowy dzień
6.30	S. „Jasnowidz”
7.30	Kwestia gustu
8.00	S. „Tajemnica”
9.00, 19.00	S. „Historia jednego przestępstwa”
10.00	S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
11.00	S. „Na imię ma Kozaim”
12.00	Anatomia mieszkania
12.30	Misja lato
13.00	Nowy dzień
14.00	S. „Ślad”
15.00	S. „Jasnowidz”
16.00, 18.00	Reporter
16.20	Sport. Pogoda
16.30	S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
18.00	Reporter
18.20	Sport. Pogoda
18.30	Anatomia mieszkania
20.40	Sport. Pogoda
20.50	S. „Jasnowidz”
21.25	S. „Na imię ma Kozaim”
22.30	Reporter
22.50	Sport. Pogoda
23.00	Anatomia mieszkania
23.30	S. „Miłość w deszczu”
00.30	S. „Ślad”

5.40	S. „Hawaii 5.0”
7.30	S. „Cobra 11”
8.30	„Magazynowe wojny”
9.00	„Na jednym końcu haczyk”
9.30, 18.00	S. „Ostrożnie - rodzina!”
10.30	S. „Simpsonowie”
11.30	S. „Współczesna rodzina”
12.00	„Talenty Wielkiej Brytanii”
14.00	S. „Cobra 11”
15.00	S. „CSI. NY”
16.00	S. „Hawaii 5.0”
19.00	S. „Współczesna rodzina”
19.30	„Świat według Bundych” komedia
20.00	S. dok. „Inny świat. Wietnam”
21.00	„John Wick 2” thriller
23.30	S. „Elementary”
00.35	S. „Policjanci”

6.00	S. „Kadin”
7.00	„Rodzinne melodramaty”
8.00	S. „Zakazany owoc”
9.00	S. „Zranione serce”
10.00	„Cud” dramat
11.00	S. „Bez domu nie jest dobrze”
12.00	S. „Dr House”
13.00	S. „Prawo i porządek”
14.00	S. „Major Crimes”
15.00	S. „Anupamaa”
16.00	„Zamieńmy się żonami”
17.00	„Rodzinne melodramaty”
18.00	S. „Major Crimes”
19.00	S. „Dr House”
20.00	S. „Prawo i porządek”
21.00	S. „Kryminalna Barcelona”
22.55	S. „Podróżnik”
00.50	S. „Jednostka do zadań specjalnych”

TVP 1

06.15 S. „Dziedzictwo”
07.05 S. „Klan”
07.30 S. „Leśniczówka”
08.00 Transmisja Mszy Świętej
08.30 „Pełnia Wiary”
09.00 Wiadomości
09.10 Kwadrans polityczny
09.25 „Inf. kulturalne”
09.40 S. „Ranczo”
10.35 S. „Komisarz Alex”
11.35, 21.35 S. „Ojciec Mateusz”
12.25 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
13.00 Wiadomości
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „Magazyn Rolniczy”
13.50 „Demokracja wśród zwierząt” film dok.
15.00 S. „Wspaniałe stulecie”
16.00 Wiadomości
16.20 „ALARM!”
16.35 Gra słów. Krzyżówka
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
19.00 S. „Ranczo”
20.00 „Jeden z dziesięciu”
20.30 Wiadomości
21.15 „ALARM!”
22.30 Sprawa dla reportera
23.30 Magazyn śledczy Anity Gargas

TVP KULTURA

08.00 „Muzyczne poranki”
08.20 „Trzeci punkt widzenia”
08.55 „Mazurki nad Wisłą”
09.35 „Inf. kulturalne”
10.05 S. „Robin z Sherwood”
11.10 „Fachowiec” film obycz.
13.15 S. „Najważniejszy dzień życia”
14.25 „Max Factor”

15.30 „Rafael - książę sztuki” film dok.
17.15 „Wenecja” dramat
19.20 Wydarzenie aktualne
19.50 S. „Robin z Sherwood”
21.00 „Teatr Telewizji - Lalka”
22.50 „Inf. kulturalne”
23.15 S. „Glina”
00.25 „W trzy miesiące dookoła świata” film fab.

TVP POLONIA

7.00 „Polonia 24”
7.30 „Słownik polsko@polski”
8.00 „Prywatne życie zwierząt”
8.30 „Pytanie na śniadanie” (11.35 „Panorama”)
12.10 „Nad Niemnem”
12.30 S. „Barwy szczęścia”
13.00 Wiadomości
13.15 S. „Blondynka”
15.00 „Przywrócić las” film dok.
16.00 Wiadomości
16.20 S. anim. „Miś Uszatek”
16.40 S. anim. „Dziwne przygody Koziołka Matołka”
16.55 S. „Barwy s zczęścia”
17.25 „W obiektywie Polonii”
17.40 „Wilnoteka”
18.00 Teleexpress
18.15 Tour de Pologne
18.25 S. „Tajemnica twierdzy szyfrów”
19.30 „Inf. kulturalne”
19.45 „Czym żyje świat”
20.05 „Gra słów. Krzyżówka”
20.30 Wiadomości
21.20 S. „Prokurator”
23.05 „Polonia 24”
23.35 „Lato, muzyka, zabawa”

TVP.INFO

6.35 Serwis Info Poranek
8.10 „Jedziemy”
8.50 „Agrobiznes”
9.00 „Jedziemy dalej”

9.20 „Minęta 8.”
10.10 „Minęta 9.”
10.40 Plan dnia
11.00 Serwis Info Poranek
11.30 Serwis Info Dzień
13.00 Info Raport
14.30 Serwis Info Dzień
16.30 Info Dzień (17.45 Info Kultura)
18.00 „Teleexpress”
18.15 „Teleexpress Extra”
18.30 „O co chodzi”
19.00 Panorama
19.20 Serwis Info Wieczór
19.35 „O tym się mówi”
20.15 Info Kultura
20.20 „ALARM!”
20.30 Wiadomości
21.00 Gość Wiadomości
21.15 „Minęta 20.”
22.00 „W otwarte karty”
22.40 Serwis Info Wieczór
22.50 „W tyle wizji”
23.30 „W tyle wizji Extra”
00.00 Info Wieczór
00.30 „W akcji”

TVP**HISTORIA**

07.00 Był taki dzień
07.02 „Inf. kulturalne”
07.15 S. „Blisko, coraz bliżej”
08.30 „Okrasa łamie przepisy”
08.55 S. dok. „Dzika Polska”
10.45 „Po PRLu”
10.15 S. „Sto minut wakacji”
10.40 „Przeczytaj mi tę historię”
10.45 S. „Wojownicy czasu”
11.10 S. dok. „Wszystkie kolory świata”
12.05 „Było, nie minęło”
12.25 „Przyrodnicze opowieści Włodzimierza Puchalskiego”
12.50 „W kotle historii”
13.15 S. „Blondynka”
14.00 „Chłopski bunt”
15.00 „Z potrzeby serca” film dok.
16.00 „Giganci historii”
16.45 „Wędrowiec Polski”

17.10 S. „Blisko, coraz bliżej”
18.20 S. „Komediantka”
19.15 „Polski Gdańsk” film dok.
19.30 „Ratujemy dzieła sztuki” film dok.
20.00 S. „Korona królów”
20.45 „Ratujemy dzieła sztuki” film dok.
21.00 S. „Dom”
22.35 „Ekspertyza”
23.00 S. „Boża podszewka”
23.50 „Galeria Widmo”

TRWA

6.00 „János Esterházy. Niewymazana historia” film dok.
7.00 Audycja generalna papieża Franciszka w Watykanie (powt.)
8.00 „Po stronie prawdy”
8.55 „Poczet wielkich Polaków”
9.00 Informacje dnia
9.15 „Polski punkt widzenia”
9.35 „Słowo życia”
9.40 „Poznajemy Polskę”
10.00 „Na zdrowie”
10.20 S. anim. „Opowieści z Księgi Cnót”
10.45 Święty na każdy dzień
10.50 Muzyczne chwile
11.00 Informacje dnia
11.15 „Rozmowy niedokończone”
12.25 „Myśląc Ojczyzna”
12.35 „Przyroda i ludzie”
13.00 Modlitwa Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 „Hildegarda z Bingen. Światło Boga” film dok.
14.15 „Słowo życia”
14.20 „Niedziela”
14.30 Msza Święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 „Żywa nić tradycji” reportaż
16.00 „Krzyżu Święty, nade wszystko!”

Historia krzyża św. Jana Pawła II” film dok.
16.50 „Ma się rozumieć”
17.00 Informacje dnia
17.10 „Z wędką nad wodę w Polskę i świat”
17.35 „Zew natury”
18.05 „Akademia pro-life”
18.15 „Głos z Brukseli”
18.30 „Odpowiedzialni za Kościół”
18.55 „Poczet wielkich Polaków”
19.00 Modlitwa Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 „Rozmowy niedokończone”
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 S. anim. „Przyjaciele i bohaterowie”
21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
21.20 Modlitwa różańcowa
21.50 „Głos Polski”
22.00 Apł Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 „Polski punkt widzenia”
23.00 „Oto ja, pošlij mnie!” film dok.
00.00 „Mistrz i Katarzyna” film dok.

Discovery CHANNEL

6.00 Fani czterech kótek
9.00 Jak to jest zrobione?
10.00 Skarby z szopy
10.30 Walka o bagaż
11.00 Morze złota
12.00 Łowcy staroci
13.00 Łowcy staroci: renowacje
14.00 Dom na piaskach
17.00 Skarby z szopy
18.00 Łowcy staroci
19.00 Jak to jest zrobione?
19.30 Jak to działa?
20.00 Sposób na remont
21.00 Łowcy staroci: renowacje
23.00 Dom na piaskach
00.00 Nagi instynkt przetrwania

TVP
WILNO

7.00 Info Wilno
 7.15 Studio Wilno
 7.30 Przystanek slow food
 7.55 Wilnoteka
 8.10 Polonia 24
 8.40 Wojciech Cejrowski - bosy przez świat
 9.30 S. anim. „Miś Uszatek”
 9.40 Superkrowe ABC
 10.05 Gra słów
 10.30 Słownik polsko@polski
 10.55 Pozyteczni.pl
 11.45 Czas ma przeobój
 12.30 Okrasa łamie przepisy
 13.00 Info Wilno
 13.05 Wilnoteka
 13.20 Białoruski klimat
 13.45 Portrety dokumentalne
 14.10 Kabaretomaniacy
 15.05 Gra słów
 15.30 Rola życia
 16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
 16.20 S. „Na dobre i na złe”
 17.05 S. „Klan”
 17.30 S. anim. „Miś Uszatek”
 17.55 S. „Uzdrowisko”
 18.20 Unia kulinarna
 18.40 Litwa nieoczywista
 19.00 Info Wilno
 19.15 Studio Wilno
 19.30 S. „Ranczo”
 20.30 Wiadomości
 21.00 „Fuks” komedia
 22.45 Informacje kulturalne
 23.05 S. „Ojciec Mateusz”
 23.45 Info Wilno
 00.05 Studio Wilno
 00.20 Sport
 00.25 Dobre historie

LRT | TV

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
 6.02 Dzień dobry, Litwo
 6.30, 7.00, 7.30, 8.00,
 8.30 Wiadomości

8.55 S. „Soko Leipzig”
 9.40 S. „Alpejscy detektywi”
 10.30 S. „Sprawa dla dwojga”
 11.30 „LRT Studio Spraw Bieżących”
 12.30 Ulice kobiet
 13.30 Kto i dlaczego?
 14.00 15.00, 16.00 Wiadomości
 16.30 S. „Zaklinacze koni”
 17.15 S. „Wszystko dla pań”
 18.00 Kto i dlaczego?
 18.30 Ważna godzina
 19.10 Moja piosenka
 20.30 Panorama
 21.00 Złoty umysł
 22.15 „Norweski speed” komedia
 23.55 „Łabędź” dramat

6.00 Filmy anim.
 6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
 7.00 S. „Ratownicy”
 8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
 10.00 S. „Świeża krew”
 11.00 KK2
 11.30 Od...do...
 12.00 Wiadomości
 13.20 Pani chłopka
 14.30 S. „Miłosne potyczki”
 15.30 S. „Złoty chłopak”
 16.30 Dobry wieczór, Litwo
 18.30 Wiadomości
 19.30 KK2
 21.00 „Proud Mary” thriller
 22.50 „Krwawa noc” thriller
 00.45 „Strefa 51” thriller

LRT | PLUS

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
 6.05 „Ulice kobiet”
 7.00 Kto i dlaczego?
 7.30 Kuchnia Beaty
 8.30 Menora
 9.00 Dzień dobry
 11.30 Śniadanie u sąsiada
 12.00 Zbliżenie
 13.00 Zaczynaj od siebie

13.30 Weranda
 14.00 „Festiwal Jazzowy Zamku w Kłajpedzie 2022”
 15.35 S. „Sprawa dla dwojga”
 16.35 „Wilno 700. Muzyczna podróż w czasie”
 17.05 S. dok. „Wysokie koszty utrzymania”
 18.00 S. „Służyć i bronić”
 19.00 Notatki przyrodnika
 19.30 Wspólnymi siłami
 20.30 Panorama
 21.00 S. „Ella Schon”
 22.30 „Zamek” dramat
 00.00 „Ikar. Legenda Mietka Kosza” dramat

6.00 Seriale anim.
 7.45 S. „Szaleni sąsiedzi”
 8.55 S. „W wirze miłości”
 10.00 S. „Barrister Babu”
 11.00 S. „Kobiety lekarz”
 12.00 S. „Niewierna”
 14.00 „Macochoa” dramat
 15.00 S. anim.
 16.00 Wiadomości TV3
 16.30 TV Pomoc
 18.30 TV3 wiadomości
 19.30 „Sezon na misia: Strach się bać” film anim.
 21.10 „Więźnię labiryntu” film akcji
 00.10 „Drzewo Jozuego” film akcji

6.00 S. „Nieśmiertelny”
 7.00 Zasady mojej kuchni
 9.25, 15.55 S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
 10.35 S. „CSI. Miami”
 11.35 S. „Policja Chicago”
 12.30 S. „Nieśmiertelny”
 13.30 Zasady mojej kuchni

14.50 S. „Czapla”
 17.00 Info dzień
 17.30 S. „Policja Chicago”
 18.30 S. „CSI. Miami”
 19.30 Wrestling
 21.30 „Zasady walki” film akcji
 23.55 „Strefa zrzutu” film akcji

5.30 Nowy dzień
 6.30 S. „Jasnowidz”
 7.30 Akademia wsi
 8.00 S. „Tajemnica”
 9.00 „Historia jednej zbrodni”
 10.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
 11.00, 21.25 S. „Na imię ma Kozaim”
 12.00 Wybieram się na studia
 12.30 „Drogi partyzanckie”
 13.00 Nowy dzień
 14.00, 00.30 S. „Ślad”
 15.00 S. „Jasnowidz”
 16.00, 20.00 Reporter
 16.20 Sport. Pogoda
 16.30 S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
 17.00 S. „Miłość w deszczu”
 18.00, 22.30 Reporter
 18.20 Sport. Pogoda
 18.30 „Rolnik Jurgis”
 19.00 S. dok. „Azja 3600”
 20.40 Sport. Pogoda
 20.50 S. „Jasnowidz”
 22.50 Sport. Pogoda
 23.00 Rozmowy nad morzem
 23.30 S. „Miłość w deszczu”

5.40 S. „Hawaii 5.0”
 7.30 S. „Cobra 11”
 8.30 „Magazynowe wojny”
 9.00 „Przewodnik budowlany”
 9.30 S. „Ostrożnie - rodzina!”
 10.30 S. „Simpsonowie”
 11.30 S. „Współczesna rodzina”
 12.00 „Talenty

Wielkiej Brytanii”
 14.00 S. „Cobra 11”
 15.00 S. „CSI. NY”
 16.00 S. „Hawaii 5.0”
 18.00 S. „Ostrożnie - rodzina!”
 18.55 „Żonaty z dziećmi” komedia
 20.00 „Gliny”
 21.00 Wiadomości
 22.00 „Arka przetrwania” film akcji
 00.00 „John Wick 2” thriller

6.00 S. „Kadin”
 7.00, 17.00 „Rodzinne melodramaty”
 8.00 S. „Zakazany owoc”
 9.00 S. „Zranione serce”
 10.00 „Cud” dramat
 11.00 S. „Bez domu nie jest dobrze”
 12.00 S. „Dr House”
 13.00 S. „Prawo i porządek”
 14.00 S. „Major Crimes”
 15.00 S. „Anupamaa”
 16.00 „Zamieńmy się żonami”
 18.00 S. „Major Crimes”
 19.00 S. „Dr House”
 20.00 S. „Prawo i porządek”
 21.00 S. „Tajemnice Brokenwood”
 23.05 S. „Purpurowe Rzeki”
 01.15 S. „Kryminalna Barcelona”

TVP 1

06.15 S. „Dziedzictwo”
 07.05 S. „Klan”
 07.30 S. „Leśniczówka”
 08.00 Transmisja Mszy Świętej
 08.30 „Agape blisko siebie”
 09.00 Wiadomości
 09.10 „Kwadrans polityczny”
 09.25 „Informacje kulturalne”
 09.40 S. „Ranczo”
 10.35 S. „Komisarz Alex”
 11.35 S. „Ojciec

Mateusz" 12.25 S. „Korona królów. Jagiellonowie” 13.00 Wiadomości 13.10 „Agrobiznes” 13.35 „Magazyn Rolniczy” 13.50 „Demokracja wśród zwierząt” film dok. 15.00 S. „Wspaniałe stulecie” 16.00 Wiadomości 16.20 „ALARM!” 16.35 „Gra słów. Krzyżówka” 17.05 S. „Dziedzictwo” 18.00 „Teleexpress” 18.20 „Jaka to melodia?” 19.00 S. „Ranczo” 20.00 „Jeden z dziesięciu” 20.30 Wiadomości 21.15 „ALARM!” 21.35 S. „Kalifat” 23.35 S. „07 zgłoś się”	00.30 „Dusza i ciało” film fab. 7.00 „Polonia 24” 7.30 „Zakochaj się w Polsce” 8.00 „Wojciech Cejrowski” 8.30 „Pytanie na śniadanie” (11.35 „Panorama”) 12.10 „Stacja Innowacja” 12.30 S. „Ja to mam szczęście!” 13.00 Wiadomości 13.15 S. „Siostry” 15.00 „Giganci nauki” 16.00 Wiadomości Maciuś Pierwszy” 16.55 „Zakochaj się w Polsce” 17.25 „Polonia Express” 17.40 „Top 3 Marka Sierockiego” 18.00 Teleexpress 18.15 Tour de Pologne 18.25 S. „Tajemnica twierdzy szyfrów” 19.30 „Informacje kulturalne” 19.45 „Czym żyje świat” 20.05 „Gra słów. Krzyżówka” 20.30 Wiadomości 21.15 S. „Na dobre i na złe” 22.10 S. „Na sygnale” 22.35 „Taka jak Ty” 23.05 „Polonia 24” 23.35 S. „Królowa Bona” 	18.15 „Teleexpress Extra” 18.30 „O co chodzi” 19.00 Panorama 19.20 Serwis Info Wieczór 19.35 „O tym się mówi” 20.10 Info Kultura 20.15 „ALARM!” 20.30 Wiadomości 21.00 Gość Wiadomości 21.15 „Forum” 22.00 „W pełnym świecie” 22.25 Serwis Info Wieczór 22.50 „W tyle wizji” 23.30 „W tyle wizji Extra” 00.00 Info Wieczór 00.30 „W akcji” 	19.15 „Rzeczpospolita Reaktywacja” film dok. 20.15 S. „Korona królów” 21.05 S. „Dom” 22.40 „Nie taka prosta historia” 23.05 S. „Boż a podszewka” 00.00 „Habit i zbroja” film dok. 6.00 „Jestem Puszczą XXI w.” film dok. 7.00 „Stanisław Kulon - świadek Sybiru” reportaż 7.30 Muzyczne chwile 7.40 „Ze szkolnej ławki” 8.55 „Poczet wielkich Polaków” 9.00 Informacje dnia 9.1 5 „Polski punkt widzenia” 9.40 „Słowo życia” 9.45 S. anim „Przyjaciele i bohaterowie” 10.10 „Z wędką nad wodę w Polskę i świat” 10.35 Święty na każdy dzień 10.45 „Jestem mamą” 11.00 Informacje dnia 11.15 „Za kratą są zielone drzewa” film dok. 12.05 Muzyczne chwile 12.25 „Głos Polski” 12.35 „Życiu powiedzmy tak” 13.00 Modlitwa Anioł Pański 13.03 Informacje dnia 13.20 „Pierwsze życie na ziemi” film dok. 14.10 „Edukacja domowa” reportaż 14.30 Msza święta z Jasnej Góry 15.20 Muzyczne chwile 15.30 „Drzwi do lasu” 15.55 „Słowo życia” 16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego	16.20 „Mocni w wierze” 16.50 „Ma się rozumieć” 17.00 Informacje dnia 17.10 „7. sakrament” 17.40 „Prosto o gospodarce” 18.00 „Sekrety mnichów” 18.15 Muzyczne chwile 18.30 „Geopolityka” 18.55 „Poczet wielkich Polaków” 19.00 Modlitwa Anioł Pański 19.05 Informacje dnia 19.15 „Westerplatte Młodych” 20.00 „Warto zauważyć...” 20.30 S. anim. „Brat Franciszek” 21.00 Informacje dnia (wydanie główne) 21.20 Modlitwa różańcowa 21.50 „Myśląc Ojczyzną” 22.00 Apel Jasnogórski 22.20 Informacje dnia 22.40 „Polski punkt widzenia” 23.00 S. „Lalka” 00.20 „Niedziela” 00.25 „Regał” 6.00 Fani czterech kótek 9.00 Jak to jest zrobione? 10.00 Skarby z szopy 10.30 Walka o bagaż 11.00 Morze złota 13.00 Łowcy staroci: renowacje 14.00 Nagi instynkt przetrwania 17.00 Skarby z szopy 18.00 Łowcy staroci 19.00 Jak to jest zrobione? 19.30 Jak to działa? 20.00 Fani czterech kótek 21.00 Włoska kontrola celna 22.00 Najniebezpiecz- niejszy zawód świata 23.00 Gorączka złota : biała woda 00.00 Nagi instynkt przetrwania
--	--	--	--	---

TVP WILNO	
7.00	Info Wilno
7.15	Studio Wilno
7.30	Rok w ogrodzie
8.00	Tygiel
8.20	Polonia 24
8.50	Nowe spojrzenie
9.15	Na sygnale
10.05	S. „Różowy stół odkrywa świat”
10.15	S. anim. „Urwisy z Doliny Młynów”
10.35	S. „Kamienna tajemnica”
11.00	WOW
11.25	S. „Imbir i Cytryna”
11.55	S. „Plebania”
12.40	Wojciech Cejrowski - bosy przez świat
13.35	Giganci historii
14.20	Fajna Polska
15.10	Va Banque
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Ojciec Mateusz”
17.05	Całkiem niezła historia
17.15	„Tańcząca ze światem”
17.45	Moda na język polski
18.15	S. „Królowie Śródmieścia”
19.00	Info Wilno
19.15	Ewangeliarz Litewski
19.25	Co się dzieje?
19.50	Kamperem po Południu
20.05	wojsko-polskie.pl
20.30	Wiadomości
21.00	„Złote runo” komedia
22.20	KFPP Opole 2022
22.45	Inf. kulturalne
23.00	Lato z Naszą Telewizją
00.50	Nowe spojrzenie
LRT TV	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	„Pocztówki podróżnicze”
6.20	Urodzeni w tym samym dniu
7.15	„Moja piosenka”

8.30	„Nie mam tylu lat”
9.00	Dzień dobry, Litwo
9.30	Wiadomości
12.00	S. dok. „Najdłuższe wyspy”
12.55	„Kornak. Wielki spacer słońca” film dok.
13.55	S. „Endeavour”
15.30	Wiadomości
15.45	Koncert życzeń
17.30	Kuchnia Beaty
18.30	Wiadomości
19.00	„Panowie, dbajcie o żony” komedia
20.30	Panorama
21.00	„Inny świat” koncert Andriusa Mamontovasa
22.25	S. „Ella Schon”
00.00	„Norweski speed 2” komedia
	
6.05	Filmy anim.
8.40	„Sezon na misia 3” film anim.
10.20	„Grzeczni chłopcy” komedia
12.05	„Kopciuszek. Roztańczona historia” komedia
14.00	„Legenda pijanego mistrza” komedia
16.05	„Wydział zabójstw, Hollywood” komedia
18.30	Wiadomości
19.30	„Madagaskar 2” film anim.
21.15	„Niesforny szwagier” komedia
23.20	„Norbit” komedia
LRT PLUS	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Mój najlepszy przyjaciel
6.30	Wspólnymi siłami
7.25	Złoty umysł
8.30	Życie na wsi jest dobre
9.00	Zacznij od siebie
9.30	„Nieznani ludzie”
10.00	Co dobrego, sąsiedzie?
10.30	Zeszyt wileński
11.00	Jesteśmy z Ukrainy

11.30	Nasza rosyjska ulica
12.00	Śniadanie u sąsiada
12.30	W sercu Litwin
13.30	Perspektywa
14.00	„Uwaga! Poszukujemy sztuki”
14.30	Odblaski
15.00	Spacer
15.30	„Nadzieja po obu stronach Atlantyku”
16.00	Euromaxx
16.30	Weranda
17.00	S. „Wspaniałe pomysły”
18.00	„Mój strój narodowy: prawdziwy i zrekonstruowany” film dok.
19.00	Legendy. Dziś i na zawsze
20.00	To jest kino
20.30	Panorama
21.00	„Fitzcarraldo” dramat
22.45	„Panowie, dbajcie o żony” komedia
01.05	„Łabądź” dramat
	
6.00	Seriale anim.
8.30	S. anim. „Simpsonowie”
9.00	„Smaczne i zdrowe”
9.30	„Droga żywności”
10.00	„Smacznie aż strach”
10.30	„Pięciogwiazdkowe mieszkanie”
11.00	„Witajcie!”
11.30	S. dok. „Dzika Brazylia. Niebezpieczny świat”
12.40	„Foxtera i Maxa” film fantasy
14.20	„Nagi peryskop” komedia
16.10	„Eddie zwany Orłem” komedia
18.30	Wiadomości TV3
19.30	„Speed 2: Wyścig z czasem” film fab.
22.00	„Niemożliwe” dramat
00.15	„Hit-and-Run Squad” film fab.

 BTV	
6.00	Infokomentarze z Arnasem Mazetisem
7.00	„Wezwanie”
8.00	„Ale numer!”
9.00, 13.15	„Mania chomikowania”
10.00	S. dok. „Tajemnicze życie czapli”
11.05	S. dok. „Nil. Majestatyczna rzeka”
12.15	S. dok. „Magiczne pory roku w lesie”
14.15	„Wezwanie”
15.20	„Bitwa ekstraserasów”
18.00	S. dok. „Największe tajemnice świata”
19.30	„Maska”
22.10	„WASP. Sieć szpiegów” thriller
00.50	Wrestling
	
6.00	S. „Tajemnica”
8.00	W cieniu mężczyzn
8.30	Rozmowy przy morzu
9.00	S. „Jasnowidz”
10.00	Kwestia gustu
10.30	Misja - lato
11.00	Stop linia
11.30	Anatomia mieszkania
12.00, 23.30	S. „Nieoczekiwana sprawiedliwość”
14.00	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
16.00, 18.00, 23.30	Wiadomości
16.30	„Przyszedł... Sabas” film dok.
17.30	O przyjemnościach łaźni
18.30	Bushido ring
19.00	S. „Jasnowidz”
20.00	Wiadomości
20.30	S. „Morderstwo od pierwszego wejrzenia”
	
6.10	„Gwiazdy

lombardu”	
6.35	„Wykute w ogniu”
7.30	„Mężczyźni z gór”
8.30	„Piekielna droga”
9.30	„Przewodnik budowlany”
10.00	„Jestem rajdowcem”
10.30	„Gazas dugnas”
11.00	S. dok. „Kacza dynastia”
12.00	„Kosmos. Odyssey”
13.05	MŚ w koszykówce dziewcząt U-19.
15.05	„Wyzwanie Złamanej Czaszki”
16.00	„Wojny magazynowe”
18.00	„Gwiazdy lombardu”
19.00	„Najlepsi kierowcy ciężarówek”
20.00	„W dziczy z Bearem Gryllsem”
21.00	Wiadomości
22.00	„Pierwszy człowiek” dramat
01.05	„Arka przetrwania” film akcji
	
6.10	„Świadek minionych pokoleń”
6.40	S. dok. „Świat ogrodników”
8.00	S. „Jednostka do zadań specjalnych”
10.20	S. „Candice Renoir”
11.30	„Małżeństwo warte miliony”
12.30	„Młodzi o 10 lat”
13.35	S. dok. „Pokochaj swój ogród”
14.40	„Zamieńmy się żonami”
15.45	S. „Niewinni”
17.45	S. „Yargi”
18.45	S. „Perła Whitstable”
19.45	S. „Kapitan Kain”
21.00	S. „Vera”
22.55	„Podziemny krąg” dramat

TVP 1

05.55 „Napoleon”
film familijny
07.20 „Balans bieli”
08.00 Transmisja Mszy
Świętej z
Sanktuarium
Matki Boskiej na
Jasnej Górze
08.40 „Rok w ogrodzie”
09.05 „Rok w ogrodzie
Extra”
09.20 „wojsko-polskie.pl”
09.45 „Pełnosprawni”
10.10 „Sprawa dla
reportera”
11.10 „Jak wzmocnić
odporność?”
film dok.
12.15 „Sanatorium
miłości”
13.15 „Elektryczny
jeździec” film fab.
15.15 „Z pamięci”
15.25 „Okrasa łamie
przepisy”
16.00 „Opole na bis”
koncert
16.25 S. „Lalka”
18.00 Teleexpress
18.35 S. „Ojciec
Mateusz”
19.25 „Kulisy serialu
Ojciec Mateusz”
19.40 „Jaka to melodia?”
20.30 Wiadomości
21.15 ALARM!
21.35 S. „Komisarz
Alex”
22.30 „Grunwald 1410”
23.45 „Wojownik”
dramat

**TVP
KULTURA**

08.00 „20 minut z
Marią Koterbską”
08.25 „Muzeum
Polskiej Piosenki”
08.35 „Res Poloniae”
08.05 „Tamte lata,
tamte dni”
09.45 „Wszystkie
księżycy Marii
Kuncewiczowej”
reportaż
10.15 „Informacje
kulturalne”
10.40 „Kromer Festival
Biecz 2021”
12.00 S. „Daleko od
szosy”

13.45 „Celnik Rousseau
albo wstęp do
nowoczesności”
film dok.
14.50 „Vabank”
komedia
16.50 „Mieszczanie
żywieccy”
17.30 „Nevada Smith”
western
19.50 S. „Zmiennicy”
21.00 „Amelia”
komedia
23.10 „Informacje
kulturalne”
23.40 „Dziedziniec
Kultury NCK”

**TVP
POLONIA**

7.00 „Polonia 24”
7.30 „Giganci historii”
8.20 „Balans bieli”
8.55 „Pytanie na
śniadanie”
13.05 S. „Wakacje z
duchami”
13.35 S. „Tajemnica
Sagali”
14.10 „Niezwykłe
historie Biało-
Czerwonych”
14.35 „Okrasa łamie
przepisy”
15.05 S. „Na dobre
i na złe”
15.55 Międzynarodowy
Festiwal Muzycz-
ny w Żywcu
17.00 S. „Królowa
Bona”
18.00 Teleexpress
18.20 S. „Siostry”
19.20 „Szansa na suk-
ces”. Opole 2023
20.10 „Informacje
kulturalne”
20.30 Wiadomości
21.20 S. „Drogi
wolności”
22.20 „Bandyta”
film dramat
00.00 60. KFPP
w Opolu

TVP.INFO

7.00 Serwis Info
Poranek
9.30 „W Kontrze”
10.15 „Salon
dziennikarski”
11.00 Serwis Info
Dzień weekend
16.00 Debata TVP INFO

16.30 Info Dzień
(17.15 Info Kultura)
17.30 „Czym żyje
świat Extra”
17.45 Infomed
18.00 „Teleexpress”
18.15 „Teleexpress
Extra”
18.30 „Studio Wschód”
19.00 Panorama
19.20 Serwis Info
Wieczór weekend
19.30 „Kobiectem
okiem”
20.00 „Między
słowami”
20.30 Wiadomości
21.00 Gość
Wiadomości
21.15 „Minęła 20.”
22.00 „Demaskatorzy”
22.15 „Śledzcy
okiem”
22.50 „W tyle wizji”
23.30 „W tyle wizji
Extra”
00.00 Info Wieczór

TVP**HISTORIA**

07.30 „Był taki dzień”
07.32 „Informacje
kulturalne”
07.45 „Flesz historii
extra”
07.50 „Szlakiem miejsc
niezwykłych”
08.00 „Ostatnia
Habsburżanka”
film dok.
08.45 „Siostry. Dziesięć
panien mądrych”
09.35 „Nie taka prosta
historia”
10.00 S. „Detektywi
na wakacjach”
10.30 S. „Sto minut
wakacji”
10.55 „Działo się w
Krakowie”
11.00 „Na tropie przy-
praw. Pikantnie
i słodko.”
11.20 „Szlakiem miejsc
niezwykłych”
11.30 S. „Tygrysy
Europy”
12.20 „Jonasz w brzu-
chu Lewiatana”
film dok.
13.15 „Szlakiem miejsc
niezwykłych”
13.20 „Bitwa” film dok.
14.15 „Kuchnia
Jagiellonów”

14.40 „Informacje
kulturalne”
14.55, 22.00 „Historia w
postaciach
zapisana”
16.45 „Życie ukryte
w jeziorze”
17.35 „Było, nie minęło”
18.00 „Giganci historii”
18.40 „Kuchnia
dwudziestolecia”
19.15 „Ostatnia Habs-
burżanka”
film dok.
20.00 S. „Tygrysy
Europy”
20.50 „Zaginione?
Ocalone? Historie
zawodów różnych”
21.15 S. „Dziewczyny
ze Lwowa”
23.50 „Polski Gdańsk”
film dok.
00.00 „Czarny merce-
des” film fab.

TRWA

6.30 Audycja gene-
ralna papieża
Franciszka w
Watykanie (powt.)
7.30 „Lubieszów”
reportaż
8.00 S. dok. „Pielgrzym
miłości”
8.25 „Mazurek Dąbrow-
skiego” - od pio-
senki żołnierskiej
do hymnu naro-
dowego” film dok.
8.55, 18.55 „Poczet
wielkich Polaków”
9.00 Informacje dnia
9.15 „Westerplatte
Młodych”
10.00 „Karol de
Foucauld”
film dok.
10.55 „Słowo życia”
11.00 Informacje dnia
11.15 „Retrospekcja”
11.20 „Marianie w
Kazachstanie” (9)
film dok.
11.40, 22.40 „Polski
punkt widzenia”
12.00 „Kropelka
radości”
13.00, 19.00 Modlitwa
Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 „Warto
zauważyć...”
13.50 „7. Sakrament”

14.20 „Ocalić od
zapomnienia”
14.30 Msza Święta
z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 „Niedziela”
15.35 „Grunwald 1410
- rys historyczny
i znaczenie bitwy
pod Grunwal-
dem” film dok.
16.30 „Wierzę w Boga”
16.50 Muzyczne chwile
17.00 Informacje dnia
17.10 „Historia PL”
18.00 „Z Parlamentu
Europejskiego”
18.25, 20.25 Święty na
każdy dzień
18.30 „Nowa
ewangelizacja”
19.05 Informacje dnia
19.15 „W naszej rodzinie”
20.30 „Manna z nieba”
21.00 Informacje dnia
21.20 Modlitwa
rózańcowa
21.50 „Mysząc
Ojczyzna”
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
23.00 „Polskie
dziedzictwo”
00.00 „Odpowiedzialni
za Kościół”
00.30 „Ona nigdy nie
była sama -
Czcigodna Sługa
Boża Matka
Teresa Kierociń-
ska” dok. fab.

**Discovery
CHANNEL**

7.00 Jak to jest
zrobione?
9.00 Fani czterech
kótek
10.00 Łowcy staroci
12.00 Łowcy klasyków
14.00 Łowcy staroci:
renowacje
16.00 Zarobić na
kamperach
18.00 Obrońcy zabytków
20.00 Sposób na
remont
21.00 Truckerzy
22.00 Najniebezpiecz-
niejszy zawód
świata
23.00 „Viagra: jak mała
niebieska tabletk-
ka zmieniła
świat” film dok.

TVP	
WILNO	
7.00	Info Wilno
7.15	Co się dzieje?
7.35	Przyroda-wędką-przyroda
8.00	S. „Na dobre i na złe”
8.45	S. „Królowie Śródmieścia”
9.30	Studio Raban
9.55	Leo da Vinci
10.10	Pociąg do smaku
10.30	Moda na rodzinę
10.55	Ziarno
11.25	Weterynarze z sercem
11.50	S. „Plebania”
12.35	Było, nie minęło
13.00	Piosenka u Ciebie
13.25	Czas w las
13.45	Ewangeliarz Litewski
14.00	Transmisja Mszy Świętej
15.10	Koncert Gwiazdy letniego nieba
15.30	Trzeci punkt widzenia
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Stawka większa niż życie”
17.15	Nowe spojrzenie
17.40	Litwa nieoczywista
17.55	Wilnoteka
18.15	S. „O mnie się nie martw”
19.00	Czas na przebój
19.45	Tygiel
20.05	Imbir i Cytryna
20.30	Wiadomości
21.00	S. „Lalka”
22.20	Międzynarodowy Festiwal Zespołów Cygańskich Romane Dyvesa
23.20	Informacje kulturalne
23.40	Tygiel
00.10	Imbir i Cytryna
00.20	Fajna Polska
LRT TV	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Legandy. Dziś i na zawsze
7.00	Weranda
7.30	Świąteczne myśli

8.00	Wyznania
8.30	Życie na wsi jest dobre
9.00	To jest mój ogród
9.30	Notatki przyrodnika
10.00	Encyklopedia Gustawa
10.30	Dzieci tysiąclecia
11.30	Mój najlepszy przyjaciel
12.00	S. dok. „Najdziwsza Ameryka Łacińska”
12.50	S. dok. „Ogromna Afryka”
13.40	13.40 S. „Zaproszenie do podróży”
13.55	S. „Sven Hjerson”
15.30	Wiadomości
15.45	Detektywi historii
16.45	Dajmy czadu!
18.00	Wilno 700. Muzyczna podróż w czasie
18.30	Wiadomości
19.00	Tydzień z Wiadomościami Rowerowymi
19.30	Tydzień.
20.30	Panorama
21.00	S. „Która jest teraz godzina”
22.00	„Wołga taty” dramat
23.30	„Fitzcarraldo” dramat
	
6.00	Filmy anim. „Clara”
8.55	film anim. „Gwiazdny pył” film fab.
10.40	„Nieoczekiwana zmiana miejsc” komedia
13.10	„Robinson Crusoe” dramat
15.30	„Teleloto TV gra
17.20	„Wiadomości
18.30	„Transformers: Ostatni rycerz” film fab.
22.35	„Mauretańczyk” dramat
01.15	„Barwy gangu” dramat
LRT PLUS	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej

6.05	Filmy anim.
9.35	S. „Theodosia”
10.00	7 dni Kowna
10.30	Wiara i życie. Prawosławie
11.00	Droga. Ewangelicy
11.30	Menora
12.00	Odpust bł. arcybiskupa Jurgisa Matulaitisa w Mariampolu
13.40	S. anim. „Akademia Superbohatera”
14.15	„Ostwind” film fab.
16.00	S. „Znajdź mnie w Paryżu”
16.50	„Wilno nie jest zapomniane”
17.00	Zbliżenie
18.00	„Tydzień Książki 2023”
19.00	Festiwal Jazzowy Zamku w Kłajpedzie 2022
20.30	Panorama
21.00	„Lato z operą”
21.30	„Rodelinda” opera G.F. Haendela
00.35	„Jesteśmy już pełni” dramat
	
6.00	Seriale anim.
8.30	S. „Simpsonowie”
9.00	„Ogliki” film anim.
10.30	S. „Z Robertem jest łatwiej”
11.00	S. dok. „Kosmos. Możliwe światy”
12.00	„Abe” dramat
13.40	„Łowcy” film fab.
15.30	„Maska Zorro” film fab.
18.30	Wiadomości TV 3
19.30	„Rzućmy monetę”
21.00	„Świat w ogniu” film fab.
23.25	„Blue State” melodramat
	
6.00	Infokomentarze z Arnasem Mazetisem

7.00	„Wezwanie”
8.00	„Kolory lasu”
8.30	„Róg tura”
9.00	Strongmani
10.05	S. dok. „Przyjaciel na całe życie”
10.40	„Nieodnaleziona India” film dok.
11.50	S. dok. „Magiczne pory roku w lesie”
12.55	„Mania chomikowania”
14.00	„Wezwanie”
15.05	„Bitwa ekstrasensów”
17.35	S. dok. „Największe tajemnice świata”
19.30	S. „FBI”
21.30	S. „Czarna lista”
22.30	„Oddział wyrzutków” dramat
22.30	„Ostatni bastion” thriller
	
6.00	S. „Tajemnica”
8.00	S. dok. „Drogi partyzanckie”
8.30	Akademia wsi
9.00	S. „Jasnowidz”
10.00	W świecie koszykówki
10.30	Rolnik Jurgis
11.00	Kod zdrowia
12.00	S. „Nieoczekiwana sprawiedliwość”
14.00	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
16.00	Wiadomości
16.30	24/7
17.30	Pytanko
18.00	Wiadomości
18.30	W świecie koszykówki
19.00	S. „Jasnowidz”
20.00	Wiadomości
20.30	S. „Na tropie zabójców”
21.30	24/7
22.30	Wiadomości
23.00	S. „Nieoczekiwana sprawiedliwość”
	
6.10	„Gwiazdy lombardu”

6.35	„Wykute w ogniu”
7.30	„Mężczyźni z gór”
8.30	„Piekielna droga”
9.30	„Na jednym końcu haczyk”
10.00	„E-gazas dugnas”
10.30	S. dok. „Na dwóch końcach”
11.00	S. dok. „Kacza dynastia”
11.30	„Kosmos. Odyssej”
12.40	„Steve Backshall i rekiny”
13.55	„The Challenge: rywale”
15.00	„Magazynowe wojny”
15.35	MŚ w koszykówce dziewcząt U-19.
17.30	Litwa-Włochy Piłkarska Opibet A Liga. „Suduva”-„Panevežys”
20.00	„W dziczy z Bearem Gryllsem”
21.00	Wiadomości
22.00	„Papilon” film fab.
00.55	„Ostatni rycerz” film fab.
	
6.20	„Świadkowie minionych pokoleń”
6.50	„Pokochaj swój ogród”
7.55	S. „Jednostka do zadań specjalnych”
10.20	S. „Candice Renoir”
11.30	„Małżeństwo warte miliony”
12.30	„Przyjęcia z Rachel Allen”
13.30	Pozdrowienia
15.45	S. „Niewinni”
17.45	S. „Yargi”
18.45	S. „Perła Whitstable”
19.45	S. „Kapitan Kain”
21.00	S. „Francuskie morderstwa”
22.55	„Zły Mikołaj 2” komedia

TVP 1

06.05 „Sprawa dla reportera”
 07.00 Słownik polsko@polski
 07.25 „wojsko-polskie.pl”
 07.55 „Słowo na niedzielę”
 08.00 Transmisja Mszy Świętej
 09.00 „Tydzień”
 09.30 „Zakochaj się w Polsce”
 09.55 „Fascynujące miejsca”
 15.15 „Gdzie jest Momo?” film fab.
 11.55 S. „Janosik”
 12.55 „Między ziemią a niebem”
 13.00 Modlitwa Anioł Pański
 13.50 „Do zobaczenia w Lizbonie”
 14.15 „Polskie Parki Narodowe” film dok.
 14.45 „Z pamięci”
 15.00 „Krzyżacy” film dok.
 18.00 Teleexpress
 18.35 „Rolnik szuka żony”
 19.40 „Jaka to melodia?”
 20.30 Wiadomości
 21.15 „Tour de Pologne”
 21.20 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
 22.25 „Moja wielka grecka wycieczka” komedia
 00.10 Diamentowa Liga - Memoriał Kamili Skolimowskiej

TVP KULTURA

08.00 „Największe przeboje”
 09.00 Nabożeństwo ewangelickie w Warszawie
 10.05 „Informacje kulturalne”
 10.35 „Kromer Festival Biecz 2020”
 11.55 S. „Szpital na peryferiach”
 13.10 „Od ucha do ucha”

13.50 „Trzeci punkt widzenia”
 14.30 „Gangsterzy i filantropi” komedia
 16.10 „Wędrowiec Polski”
 16.45 S. „Daleko od szosy”
 18.15 „Niedziela z...”
 21.00 „Trzech ludzi do zabicia”
 22.50 „Informacje kulturalne”
 23.20 „Trzeci punkt widzenia”
 00.00 „Muzyka - Wojciech Kilar” reportaż

TVP POLONIA

07.00 „Giganci nauki”
 07.50 S. „Zmiennicy”
 08.55 „Pytanie na śniadanie”
 12.40 S. „Wspólny dom”
 12.55 „Między ziemią a niebem”
 13.00 Modlitwa Anioł Pański
 13.50 „Słowo na niedzielę”
 14.00 Transmisja Mszy Świętej
 15.15 S. „Zmiennicy”
 16.15 „Fajna Polska”
 17.00 „Wojciech Cejrowski”
 17.30 „Polacy to wiedzą!”
 18.00 Teleexpress
 18.25 S. „Siła wyższa”
 19.15 „Lato, muzyka, zabawa”
 20.10 „Inf. kulturalne”
 20.30 Wiadomości
 21.15 „Tour de Pologne”
 21.20 S. „Komisarz Alex”
 22.15 „Polskie Biesiady - weselna”
 00.25 „Sukces jest kobietą”

TVP.INFO

7.00 Serwis Info Poranek
 9.30 „W Kontrze”
 10.10 „Magazyn śledczy Anity Gargas”
 10.35 Serwis Info Poranek

10.50 „Woronicza 17”
 12.00, 16.15 Serwis Info Dzień weekend
 13.00 „Czym żyje świat Extra”
 13.30 „Nie da się ukryć”
 14.00 Serwis Info Dzień weekend
 16.00 „Za kulisami”
 16.50 „Ludzie z miasta”
 17.00 „Okiem wiary”
 17.30 Serwis Info Dzień weekend
 18.00 „Teleexpress”
 18.15 „Teleexpress Extra”
 18.30 Teleexpress na deser
 19.00 Panorama
 19.25 „Studio Zachód”
 19.50 „INFO V4+”
 20.05 „Głębia ostrości”
 20.30 Wiadomości
 21.00 Gość Wiadomości
 21.15 „Minęła 20.”
 22.00 „Gdzie jest Pan Cogito?”
 22.50 „Strefa starcia”
 00.00 Info Wieczór

TVP**HISTORIA**

07.30 „Był taki dzień”
 07.32, 14.50 „Informacje kulturalne”
 07.45 „Flesz historii”
 08.00 „Człowiek zwany Nikiforem” film dok.
 08.55 „Działo się w Krakowie”
 09.00 „Msza grecko-katolicka”
 10.00 S. „Sto minut wakacji”
 11.15 „Na tropie przypraw. Pikantnie i słodko”
 11.40 S. „Tygrysy Europy”
 12.30 „Mistrz. Jan Matejko znany i nieznan” film dok.
 13.50 „Archiwum zimnej wojny”
 14.20 „Kuchnia Jagiellonów”
 15.05, 22.00 „Historia w postaciach zapisana”
 17.00 „Życie ukryte w jeziorze”
 17.50 „Szlakiem miejsc

niezwykłych”
 18.00 „Giganci historii”
 18.45 „Zakochaj się w Polsce”
 19.05 „Człowiek zwany Nikiforem” film dok.
 19.55 S. „Tygrysy Europy”
 20.50 S. dok. „Galeria Widmo”
 21.00 S. „Osiecka”
 21.45 „Świadkowie czasu - Podlaskie Madonny”
 23.50 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
 00.00 „Habit i zbroja” dokument fab.

TRWAM

6.20 „Święty Grzegorz Wielki” film dok.
 7.00 „Jestem mamą”
 7.15 „Mocni w wierze”
 7.45 „Regał”
 8.15 „Jezu, Ty się tym zajmij”
 8.45 „Ocalić od zapomnienia”
 8.55 „Poczet wielkich Polaków”
 9.00 „Słowo życia”
 9.05 „Polski punkt widzenia”
 9.25 Święty na każdy dzień
 9.30 „Z Parlamentu Europejskiego”
 10.00 S. dok. „Prymas Stefan Wyszyński”
 10.10 Spotkanie z Magdą Buczek
 10.15 „Manna z nieba”
 10.30 Msza święta z Jasnej Góry
 11.35 „Niedziela”
 11.40 „Dominum montes - góry Jana Pawła II” film dok.
 12.40 „Skrzydła miłości” film dok.
 13.00 Modlitwa Anioł Pański z Watykanu
 13.15 „Papież Polak do rodaków”
 13.50 Muzyczne chwile
 14.00 „Oto jestem” film dok.
 15.00 „Kuznia redemptorystów” film dok.
 16.00 „Wieś - to też

Polska”
 17.00 Informacje dnia
 17.10 Koncert życzeń
 17.45 „Sekrety mnichów”
 18.00 „Zostań żołnierzem RP”
 18.15 Muzyczne chwile
 18.30 „Sól Ziemi”
 18.55 „Poczet wielkich Polaków”
 19.00 Modlitwa Anioł Pański
 19.05 Informacje dnia
 19.15 „Rozmowy niedokończone”
 20.25, 22.55 Święty na każdy dzień
 20.30 S. anim. „Moja katolicka rodzina”
 21.00 Informacje dnia
 21.20 Modlitwa różańcowa
 21.50 „Myśląc Ojczyzna”
 22.00 Apel Jasnogórski
 22.20 Informacje dnia
 22.40 „Retrospekcja”
 22.45 „Stan bezpieczeństwa państwa”
 23.00 „Święta Teresa z Lisieux” film dok.
 23.55 Muzyczne chwile
 00.00 „Jak my to widzimy - z daleka widać lepiej”
 00.30 „Tam, gdzie Bóg płacze”

Discovery CHANNEL

7.00, 10.00 Jak to jest zrobione?
 9.00 Fani czterech kółek
 11.00 Łowcy staroci
 12.00 Dom na piaskach
 14.00 Walka o bagaż
 16.00 Obrońcy z abytków
 18.00 Sposób na remont
 19.00 Zrobić na kamperach
 20.00 Wojny hotelowe
 21.00 Antarktyda: rejs życia
 21.30 Obrońcy zabytków
 22.00 Mroczne sekrety Playboya
 00.00 Nagi instynkt przetrwania

WILNO

7.00 Imbir i Cytryna
7.20 Nowe spojrzenie
7.45 Starszaki
8.10 Było, nie minęło
8.30 Fajna Polska
9.20 S. anim. „Różowy słoń odkrywa świat”
9.35 Jak to działa
10.10 Gra słów
10.30 Słownik polsko@polski
10.55 Piosenka u Ciebie
11.20 S. dok. „Dzika Polska”
11.45 S. „Ranczo”
12.30 Kuchnia dwudziestolecia
13.00 Info Wilno
13.05 Tygiel
13.20 Imbir i Cytryna
13.45 Międzynarodowy Festiwal Zespołów Cygańskich Romane Dyvesa
14.45 Nowe spojrzenie
15.10 Gra słów
15.35 Moda na język polski
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Czas honoru”
17.05 S. „Klan”
17.30 Różowy Słoń odkrywa świat
17.40 Jak to działa
18.05 S. „Barwy szczęścia”
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Wiadomości
21.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
21.25 S. „Leśniczówka”
21.50 Wielcy Polacy, wielkie historie
22.45 Informacje kulturalne
23.00 S. „Młody Piłsudski”
23.45 Info Wilno
00.00 Studio Wilno
00.15 Sport
00.25 Unia kulinarna
00.45 S. „Czas honoru”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej

6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00,
8.30 Wiadomości
8.55 S. „Soko Leipzig”
9.40 S. „Alpejscy detektywi”
10.30 S. „Berlińska policja”
11.30 LRT Studio
Spraw Bieżących
12.30 Kuchnia Beaty
13.30 Kto i dlaczego?
14.00, 15.00, 16.00,
Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.30 S. „Zaklinacze koni”
17.15 S. „Wszystko dla pań”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Lato na kopcu
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Wiadomości rowerowe
22.00 S. „Wikingowie”
22.50 S. „Szczęście”
23.45 S. „Soko Leipzig”

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Ratownicy”
8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Świeża krew”
11.00 Całuję. Ruta
12.00 Wiadomości
13.20 Pani chłopka
14.30 S. „Miłosne potyczki”
15.30 S. „Złoty chłopak”
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Od...do...
20.30 Pani chłopka
21.30 Wiadomości
22.30 „Ilu miałaś facetów?” komedia
00.40 S. „Świeża krew”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 Kuchnia Beaty
7.00 Kto i dlaczego?

7.30 Ulice kobiet
8.30 Fokus
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 „Co lepszego, sąsiedzie?”
12.00 S. „Wspaniałe pomysły”
12.50 Wizjonerzy
13.00 Perspektywa
13.30 Uwaga! Poszukujemy sztuki
14.00 Koncert życzeń
15.35 S. dok. „Berlińska policja”
16.35 „Encyklopedia Gustawa”
17.05 „Dzieci tysiąclecia”
18.00 S. „Służyć i bronić”
19.00 Weranda
19.30 „Karen Blixen. Sen nocy afrykańskiej” film dok.
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.33 „Backstreet Boys. Pokaż im, z czego jesteś zrobiony” film dok.
23.20 „Nadzieja po obu stronach Atlantyku”

6.00 Seriale anim.
8.15 „Sezon na misia: Strach się bać” film anim.
10.00 S. „Barrister Babu”
11.00 S. „Kobiety lekarz”
12.00 S. „Niewierna”
14.00 S. „Macocho”
15.00 S. anim.
16.00 Wiadomości TV3
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 S. „Szaleni sąsiedzi”
20.30 S. „Oskarżony o miłość”
21.30 Wiadomości TV3
22.30 „Zabójcze polowanie” thriller
00.45 S. „Hamilton”

6.00 S. „Nieśmiertelny”

7.00, 13.30 Zasady mojej kuchni
8.25, 14.50 S. „Czapla”
9.25, 15.55 S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
10.35 S. „CSI. Miami”
11.35, 17.30 S. „Policja Chicago”
12.30 S. „Nieśmiertelny”
17.00 Dzień info
18.30 S. „CSI. Miami”
19.30 S. „S.W.A.T.”
20.30 „Ale numer!”
21.00 „Wrota zaświatów” thriller
22.55 S. „Czarna lista”
23.55 „Oddział wyrzutków” dramat

5.30 O przyjemnościach łaźni
6.00 Bushido ring
6.30 S. „Jasnowidz”
10.00 24/7
11.00, 21.25 S. „Na imię ma Kozaim”
12.00 Wybieram się na studia
12.30 Akademia wsi
13.00 Nowy dzień
14.00, 00.30 S. „Ślad”
15.00 S. „Jasnowidz”
16.00, 18.00, 20.00,
22.30 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
17.00, 23.30 „Przyszedł... Sabas” film dok.
18.20 Sport. Pogoda
18.30 Misja lato
19.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
20.20 Sport. Pogoda
20.50 S. „Jasnowidz”
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Pytanko

6.30 S. „Hawaii 5.0”
7.30 S. „Cobra 11”
8.30 „Rzucam monetę”
10.05 S. „Ostrożnie - rodzina!”
11.00 S. „Simpsonowie”
11.30, 18.55 S. „Żonaty i z dziećmi”
12.00 „Talenty Wielkiej Brytanii”

14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „CSI. NY”
16.00 S. „Hawaii 5.0”
18.00 S. „Ostrożnie - rodzina!”
20.00 „Inny świat. Wietnam” film dok.
21.00 „Szpica” komedia
23.15 „Psie pazury” dramat

6.00 S. „Kadin”
7.00, 17.00 „Rodzinne melodramaty”
8.00 S. „Zakazany owoc”
9.00 S. „Zranione serce”
10.00 „Cud” dramat
11.00 S. „Bez domu nie jest dobrze”
12.00 S. „Dr House”
13.00, 20.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Major Crimes”
15.00 S. „Anupamaa”
16.00 „Zamieńmy się żonami”
18.00 S. „Major Crimes”
19.00 S. „Dr House”
21.00 S. „Tajemnicza droga”
23.25 S. „Francuskie morderstwa”
01.20 S. „Jednostka do zadań specjalnych”

06.15 S. „Dziedzictwo”
07.05 S. „Klan”
07.30 S. „Leśniczówka”
08.00 Transmisja Mszy Świętej
08.30 „Studio Raban”
09.00 Wiadomości
09.10 „Kwadrans polityczny”
09.25 „Informacje kulturalne”
09.40 S. „Ranczo”
10.40 S. „Komisarz Alex”
11.40 S. „Ojciec Mateusz”
12.25 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
13.00 Wiadomości

13.10 Agrobiznes		10.40 Plan dnia	14.20 „Bitwa” film dok.	13.20 „Polskie ślady w Ziemi Świętej” film dok.
13.35 „Magazyn Rolniczy”	TVP POLONIA	11.00 Serwis Info Poranek	15.15 „Nie taka prosta historia”	14.30 Msza Święta z Jasnej Góry
13.50 „Domownicy sawanny” film dok.	7.00 „Polacy to wiedzą!”	11.30 Serwis Info Dzień	15.45 „Informacje kulturalne”	15.20 Muzyczne chwile
15.00 S. „Wspaniałe stulecie”	7.30 „Od krzywdy do nadziei”	13.00 Info Raport	16.00 „Giganci historii”	15.30 S. „Lalka”
16.00 Wiadomości	7.50 „Kalendarium Powstania Styczniowego 1863”	14.30 Serwis Info Dzień	16.40 S. „Blisko, coraz bliżej”	16.50 „Ma się rozumieć”
16.20 ALARM!	8.00 „Smaki świata”	16.30 Info Dzień	17.50 S. „Komediantka”	17.00 Informacje dnia
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”	8.30 „Pytanie na śniadanie”	17.30 „Rodzina i praca”	18.45 „Pan Kleks - Wojna i miłość. Bajka dokumentalna” film dok.	17.10 „Sanktuaria polskie”
17.05 S. „Dziedzictwo”	11.35 „Panorama”	17.45 Info Kultura	19.45 „Flesz historii”	17.30 „Porady medyczne bonifratrów”
18.00 „Teleexpress”	12.10 „Polonia Express”	18.00 „Teleexpress”	20.00 S. „Korona królów”	18.00 „Świadkowie”
18.20 „Jaka to melodia?”	12.30 S. „Barwy szczęścia”	18.15 „Teleexpress Extra”	20.50 „Szlakiem miejsc niezwykłych”	18.20 Muzyczne chwile
19.00 S. „Ranczo”	13.00 Wiadomości	18.30 „O co chodzi”	21.00 S. „Dom”	18.30 Spotkanie Rodziny Radia Maryja
20.00 „Jeden z dziesięciu”	13.15 S. „Komisarz Alex”	19.00 Panorama	22.25 „Spór o historię”	21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
20.30 Wiadomości	14.05 S. „Drogi wolności”	19.20 Serwis Info Wieczór	23.00 S. „Boża podszewka”	21.20 Modlitwa różańcowa
21.15 „Tour de Pologne”	15.00 „Z archiwum i pamięci”	19.35 „O tym się mówi”	23.50 „Było, nie minęło”	21.50 „Mysząc Ojczyzna”
21.19 „ALARM!”	16.00 Wiadomości	20.10 Info Kultura	23.50 „Było, nie minęło”	22.00 Apel Jasnogórski
21.35 S. „Velvet”	16.20 „ALCHEMIK”	20.15 „ALARM!”	00.15 „Górny Śląsk 1919-1921 Fotopanorama” film dok.	22.20 Informacje dnia
22.30 „Reset” film dok.	16.35 „Laboratorium alchemika”	20.30 Wiadomości	TRAM	22.40 „Polski punkt widzenia”
23.30 „Arena poglądów”	16.40 „Mrówki górą! Sekretne życie roślin”	21.00 Gość Wiadomości		23.00 „Z wędką nad wodę w Polskę i świat”
00.35 „Balans bieli”	16.55 S. „Barwy szczęścia”	21.15 „Minęła 20.”		23.30 „Wypaczone sumienia” film dok.
TVP KULTURA	17.25 „Kamperem po Południu”	22.00 „Nie da się ukryć”		00.10 „Siła modlitwy” film dok.
08.00 „Słowobranie”	17.50 „Polacy Światu”	22.15 „Resortowe dzieci”		
08.40 „Wędrowiec Polski”	18.00 Teleexpress	22.35 Serwis Info Wieczór		
09.15 „Informacje kulturalne”	18.15 Tour de Pologne	22.50 „W tyle wizji”		
09.45 S. „Szpital na peryferiach”	18.25 S. „Tajemnica twierdzy szyfrów”	23.30 „W tyle wizji Extra”		
11.00 „Księstwo” film obycz.	19.30 „Informacje kulturalne”	00.00 Info Wieczór		
13.15 S. „Najważniejszy dzień życia”	19.40 „Czym żyje świat”	00.30 „W akcji”		
14.20 „Kod origami” film dok.	20.05 „Gra słów. Krzyżówka”	TVP HISTORIA		
15.25 „Reżyserzy”	20.30 Wiadomości	07.00 „Informacje kulturalne”		
16.25 „Łuska” film anim.	21.15 „Tour de Pologne”	07.15 S. „Blisko, coraz bliżej”		
16.30 „Maszyna” film anim.	21.20 S. „Dom”	08.30 „Okrasa łamie przepisy”		
16.35 „Wykres” film anim.	23.05 „Polonia 24”	08.55 S. dok. „Dzika Polska”		
16.55 „Nevada Smith” western	23.35 „Z archiwum i pamięci”	10.45 „Po PRLu”		
19.15 „Trzeci punkt widzenia”	TVP.INFO	11.15 S. „Sto minut wakacji”		
19.55 S. „Robin z Sherwood”	6.35 Serwis Info Poranek	11.40 „Zakochaj się w Polsce”		
21.00 „Germinal” film fab.	8.10 „Jedziemy”	12.00 S. dok. „Wszystkie kolory świata”		
23.45 „Informacje kulturalne”	8.50 „Agrobiznes”	12.50 „Szlakiem miejsc niezwykłych”		
00.15 „Dzień świra” film fab.	9.00 „Jedziemy dalej”	13.00 „Ocalony świat”		
	9.20 „Minęła 8.”	13.25 „Zamki kresowe Rzeczypospolitej”		
	10.10 „Minęła 9.”	12.45 „W kotle historii”		
		14.00 „Ex Libris”		
			6.30 „Jeden Kościół, wielu świętych” reportaż	
			7.00 „Ze szkolnej ławki”	
			8.15 „Misja Szczecin- Kipsing” reportaż	
			8.55 „Poczet wielkich Polaków”	
			9.00 Informacje dnia	
			9.05 „Wieś - to też Polska”	
			10.15 „Słowo życia”	
			10.20 Muzyczne chwile	
			10.30 S. anim. „Moja katolicka rodzina”	
			10.55 Święty na każdy dzień	
			11.00 Informacje dnia	
			11.15 „Rozmowy niedokończone”	
			12.20 „Stan bezpie- czeństwa państwa”	
			12.30 „Polskie dziedzictwo”	
			13.00 Modlitwa Anioł Pański	
			13.03 Informacje dnia	
				Discovery CHANNEL
				7.00 Fani czterech kótek
				9.00 Jak to jest zrobione?
				10.00 Skarby z szopy
				10.30 Walka o bagaż
				11.00 Łowcy staroci: renowacje
				12.00 Łowcy staroci
				13.00 Fani czterech kótek
				14.00 Gorączka złota: Biała woda
				17.00 Skarby z szopy
				17.30 Dom na piaskach
				18.00 Łowcy staroci
				19.00 Jak to jest zrobione?
				19.30 Jak to działa?
				20.00 Łowcy staroci: renowacje
				21.00 Nagi instynkt przetwarzania

Gadżety będą zakazane w holenderskich szkołach

Używanie telefonów komórkowych, tabletów i smartwatchów będzie od 1 stycznia 2024 r. zakazane w holenderskich szkołach, aby ograniczyć czynniki utrudniające uczniom koncentrację w czasie lekcji.

Zwolnieni z zakazu korzystania z takich urządzeń będą uczniowie z niepełnosprawnościami lub tacy, którzy muszą się nimi posługiwać z powodu choroby. Gadżety elektroniczne będą jednak dozwolone w czasie zajęć poświęconych technologii.

Zakaz korzystania z telefonów komórkowych, tabletów i smartwatchów jest wynikiem porozumienia między holenderskim resortem edukacji, szkołami i związanymi z nimi organizacjami.

Fot. Freepik.com

Skarb znaleziono w brzuchu wieloryba

W brzuchu martwego wieloryba, którego ocean wyrzucił na plażę jednej z Wysp Kanaryjskich, znaleziono skarb wart pół miliona dolarów. Chodzi o bardzo rzadką ambre, wykorzystywaną między innymi w produkcji perfum. Władze La Palmy chcą ją sprzedać, a zysk przeznaczyć na pomoc ofiarom wybuchu wulkanu w 2021 r.

Patolog z instytutu morskiego miejscowego uniwersytetu Antonio Fernández Rodríguez podejrzewając, że to problemy z trawieniem przyczyniły się do śmierci zwierzęcia, rozciął brzuch walenia i w ten sposób natknął się na coś twardego, co tkwiło w żołądku.

Wyciągnął kamień o średnicy 50-60 cm i wadze 9,5 kg.

Ludzie, którzy przyglądali się na plaży tej „operacji”, nie mieli świadomości wartości trzymanej w rękach przez naukowca bryły.

Była to ambra — bardzo rzadka substancja, nazywana także pływającym złotem lub świętym graalem perfumiarzy. Ta trzymana w rękach przez Fernándeza warta była 500 tysięcy dolarów.

Zakaz jedzenia na plaży „wszelkich posiłków”

Na wielu włoskich plażach nie można palić papierosów, a na całej Sardynii obowiązuje surowy zakaz zabierania piasku, kamyczków i muszelek. Ale władze gminy Sant'Antioco w południowo-zachodniej części tej wyspy poszły jeszcze dalej i zabroniły jedzenia „wszelkich posiłków”, a także organizacji pikników i „zgromadzeń” pod parasolami, rozbijania namiotów i układania z kamieni „parawanów”, by osłonić się przed wiatrem.

Kara za jedzenie posiłków na plaży może grozić w wysokości od 25 do 500 euro. W malowniczym włoskim mieście Chioggia niedaleko Wenecji wprowadzono zakaz chodzenia w skąpym odzieniu po ulicach. Za takie zachowanie kara grozi w wysokości 75 euro.

Fot. Pixabay.com

Fotomigawka

■ Jazda na rolkach - rozrywka i relaks dla każdego Fot. Marian Paluszkiwicz